

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climates

literare

53

Anul 5
aprilie
2012

Director fondator:
Ion Iancu Vale

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

Semnează în acest număr

***	Din lirica pascală	3
Mircea Horia Simionescu	Dicționar onomastic	4
Augustin Deac	Codex Rohonczy	5
Corneliu Leu	Către Dimitrie Grama	6
Constantin Galeriu	Iubire și Înviere	8
Florica Gh. Ceapoiu	Poeme	11
Roni Căciularu	Dialog cu G. Mosari	12
Octavian Paler	„Interviu” cu Dumnezeu	14
Dan Predescu	Placido	15
Monica Mureșan	Poem cu Nichita	17
Constantin Barcaroiu	Poeme	18
Dorel Schor	Mâinile care vorbesc	19
Gheorghe-Valerica Cimpoca	Iubire, Rațiune și Credință	20
Ion Iancu Vale	Povestea celestului zbor...	21
Anca Oprescu	Lansare de carte	22
Anca Oprescu	Poeme	23
Zoe Dumitrescu Bușulenga	Reflecții	24
Vavila Popovici	Despre intelectuali	25
Anonim	Dor de Tată	27
Victor Sterom	Breviare	28
Izabela Vasiliu Scraba	Noica printre oamenii mici și mari...	29
Nicolae Steinhardt	Acum știu, am aflat și eu	31
George Roca	Lirică pascală	32
Magdalena Albu	Portret final	34
Gheorghe Palel	Poeme	35
Lucian Gruia	Adrian Marino, un hiperlucid	36
Constantin Răcaru	Cu spatele la Dumnezeu	38

Cu ocazia zilei sale de naștere (14 aprilie) și a celei onomastice (Sfântul Gheorghe) redacția revistei CLIMATE LITERARE urează domnului profesor dr. Gheorghe-Valerică Cimpoca, alături de cele mai sincere urări de sănătate, împliniri personale și profesionale,

tradiționalul

LA MULȚI ANI!

Mihai Eminescu - Învierea

Prin ziduri înnegrite, prin izul umezelii,
Al mortii rece spirit se strecura-n tacere;
Un singur glas îngâna cuvintele de miere,
Inchise în tratajul stravechii evanghelii.
C-un muc în mâini mosneagul
cu barba ca zapada,
Din carti cu file unse norodul îl învăta
Ca moartea e în lupta cu vecinica viata,
Ca de trei zile-nvinge,
cumplit muncindu-si prada.
O muzica adâncă si plina de blândete
Patrunde tânguioasa puternicile bolti;
„Pieirea, Doamne Sfinte, cazu în orice colt,
Inveninând pre însusi izvorul de viete.
Nimica înainte-ti e omul ca un fulg,
S-acest nimic îți cere o raza mângâioasa,
In pâlcuri sunatoare de plânsete duioasa
A noastre rugă, Parinte,
organelor se smulg”.
Apoi din nou tacere, cutremur si sfiala
Si negrul întuneric se sperie de soapte,
Douasprezece pasuri rasuna,
miez de noapte,
Deodata-n negre ziduri lumina da navala.
Un clocot lung de glasuri vui de bucurie,
Colo-n altar se uita si preoti si popor,
Cum din mormânt rasare
Christos învingător
Iar inimile toate s-unesc în armonie:
Cântari si laude naltam,
Noi, Tie Unuia,
Primindu-L cu psalme si ramuri
Plecaci-va neamuri, cântând Aleluia!
Christos a înviat din morti,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte calcând-o,
Lumina ducând-o
Celor din morminte!”

Vasile Militaru - Hristos a înviat!

Hristos a înviat! Ce vorba Sfânta!
Iti simti de lacrimi calde ochii uzi
Si-n suflet parca serafimii-ti canta
De cate ori crestine o auzi.
Hristos a înviat în firul ierbii,
A înviat Hristos în Adevar;
In poienita-n care zburda cerbii,
In florile de piersec si de mar.
In stupii de albina fara gres,
In vantul care sufla mangaioas
In ramura-nflorita de cires
Dar vai, în suflet ti-nviat Hristos?
Ai cântat cu mintea ta crestine
Cat bine ai facut sub cer umblând,
Te simti macar acum pornit spre bine
Macar acum te simti mai bun, mai blând?
Simti tu topita-n suflet vecea ura?
Mai vrei pieirea celui plin de Har?
Ti-ai pus zavor pe barfita-ti gura?

DIN LIRICA PASCALĂ

Iubirea pentru semeni o simti jar?
O, daca-aceste legi de-a pururi sfinte
In aur macar azi te-au îmbracat
Cu serafimii-n suflet imn fierbinte
Ai drept sa canti: Hristos a înviat!

Vasile Voiculescu - Pe cruce

Iisus murea pe cruce. Sub arsa grozava
Palea curata-i frunte ce-o sangerase spinii
Pe stancile Golgotei tot cerul Palestinii
Parea ca varsa lava.
Si chiar în clipa mortii hulira carturarilor
Cu fiera otelita îl adapau strajerii...
Radea cu hohot gloata cu spasmele durerii
Si-l ocarau talharii.
Zdrobita, la picioare-i zacea plângând Maria
Si-adanc zbucnea
blestemul din inima-i de mama
Alaturi Magdalena, în lunga ei marama,
Tipa vazând urgia.
Departa ucenicii priveau fara putere...
N-aveau decat sa fuga în lumea cea pribeaga
Cu el se naruise nadejdea lor întreaga
Si fara mangaiere.
Tarziu, porni multimea
în palcuri spre cetate
Pe drumurile-nguste cu lespezi pardosite
Trecura fariseii cu fetele smerite
Si barbile-argintate.
Maslini fara de frunze dormeau mocnind pe coaste
In vale, ca-ntr-o pacla, dormea Ierusalimul,
Pe cruce somnul mortii dormea
de-acum sublimul
Iisus, vegheat de oaste.

Alexe Mateevici - Hristos a nviat

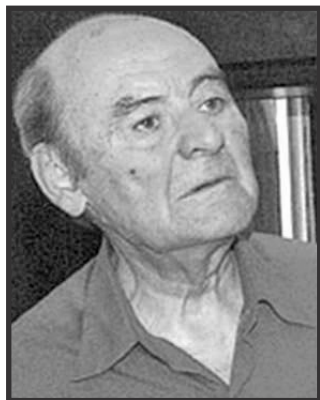
Se asternuse piatra
pe proaspatul mormant
Si noaptea coborase, acoperind cetatea.
Se linistise neamul vanzarii. Pe pamant
Era o taina mare... minune-apropiata.
Au stat tacuti de paza cei doi ostasi strajeri
Ne-atinsi de maretia adancurilor firii,
Nepresimtind venirea minunii celei mari
Ce-avea sa schimbe fata si rostul omenirii.
Si iata miezul noptii, de stele-mpodobit:
Un tunet lung s'aude, pamantu-n el vueste.
Adanci puteri îl misca, izbindu-l. Sguduit
Mormantul se deschide:
scriptura se implineste.
Lumini lucesc la gura mormantului deschis,
Intunecimea piere o clipa-n toata firea...
Hristos învie!... Paznici, sa fie voua vis,
Lumina va orbeste, v'a înlemnit uimirea!

Lumina din lumina cerescului cuprins
Lucesc-acum pe chipu-i.
Il'nalta biruinta.
Si, lepadând pamantul, îi lasa foc nestins
Pe calea mantuirii: nadejdea si credinta.
Cu moartea Sa,
pe cruce murind nevinovat,
Ne-a dat El noua pilda
a marelui jertfi de Sine,
Cu moartea Sa pe moarte calcând a înviat
Spre învierea vietii în faptele de bine.
Cantati cu bucurie celui Ce-a scapat
Pe om si omenirea de moarte sufleteasca.
E Pastele! Viata! Hristos a înviat!
Iubire între oameni si pace sa domneasca.

George Cosbuc - La Pasti

Prin pomi e ciripit si cant,
Vazduhu-i plin de-un rosu soare,
Si salciile-n alba floare
E pace-n cer si pe pamant.
Rasufletul cald al primaverii
Adus-a zilele-nvierii.
Si cat e de frumos în sat!
Crestinii vin tacuti din vale
Si doi de se-ntalnesc în cale
Isi zic: Hristos a înviat!
Si rade-atata sarbatoare
Din chipul lor cel ars de soare.
Si-un vant de-abia clatinitor
Sopteste din vazduh cuvinte:
E glasul celor din morminte,
E zgomotul zburarii lor!
Si pomii fruntile-si scoboara
Ca Duhul Sfânt prin aer zboara.
E liniste. Si din altar
Cantarea-n stihuri repetate
Departa pana-n vai strabate
Si clopotele canta rar:
Ah, Doamne! Sa le-auzi din vale
Cum rad a drag si plâng a jale!

Biserica, pe deal mai sus,
E plina astazi de lumina,
Ca-ntreaga lume este plina
De-acelasi gând, din cer adus:
In fapta noastra ni e soartea
Si viata este tot, nu moartea.
Pe deal se suie-ncetisor
Neveste tinere si fete,
Batrani cu iarna vietii-n plete;
Si-ncet, în urma tuturor,
Vezi sovind cate-o batrana
Cu micul ei nepot de mana.
Ah, iar în minte mi-ai venit
Tu, mama micilor copile!
Eu stiu ca si-n aceste zile
Tu plangi pe-al tau copil dorit!
La zambet cerul azi ne cheama
Sunt Pastile! Nu plange, mama!

**Mircea Horia
Simionescu**

A rămas în urmă, fulgerată blând de firma luminoasă care se stinge și se aprindea ca cifrele în ochii ei, mai adineauri. Mergeam liniștit, cu mâinile la spate, și în mersul meu nu era absolut nici o intenție. Și, deodată, pasul meu pe asfaltul trotuarului întâlnește ceva moale, luncos. Era o copertă din material plastic. Eram singurul care o văzuse. În apropiere, două picioare bărbătești, în pantofi maro, ascuțiți (cu bombeul spre șanțul străzii), peste care cădeau pantaloni negri, reiați, cu manșetă lată, și alături - vârful unui baston. O țigară fină, arsă pe jumătate, însemna cu fum subțire locul. Am ridicat liniștit, așa cum mă plimbasesm, coperta. În interior se afla un caiet subțire, cu foaie liniată și cu însemnări. Probabil era al aceluia. Sigur era al aceluia! Privii distrat vârful bastonului și ridicai încet ochii pe verticala lui. Era o umbrelă, mă înșelasem. Dar nici o tresărire. Acela probabil că nu observase că aveam în mână caietul lui. Dar era într-adevăr

Dicționar onomastic (23)

al lui? Cred că al lui era. Ceva mă face să cred că însemnările din caietul îmbrăcat în plastic erau ale lui: numai un purtător de umbrelă putea însemna aceste lucruri. Iau martor pe cititor. Așadar, mersei sub un felinar și citii cele ce urmează, rânduri care nu puteau fi decât ale lui:

- A învățat să pedaleze bine pe velocipedul schiței și se strecoară cu ușurință printre limuzinele epicii. Nu se avântă însă spre centru, de frica autobuzelor cu multe personaje.

- Să scoți limba la oameni, dar tu să fii în tren, iar ei jos, lângă bariera coborâtă.

- Versuri croșetate în hexametri.

- E insistent în viață ca musca de cal.

- Autorul e atât de prolix, încât unele fraze îi ies din carte și atârână ca ațele unei cuverturi fără tiv.

- Mi s-a servit o lecție bună: nu cunosc bine gramatica! Cine e recenzentul? A, Matei Nicodim! Deci, să încep studiul temeinic al regulilor. Deschid la conjugare: eu nicodesc / tu nicodești / ei nicodește / noi nicodim... Așa se conjugă și a odobi.

- Am dezavantajul față de alții de a nu fi aruncat în foc nici o foaie de manuscris.

- Bietul! Contează pe bunăvoința cititorilor lui...

- Suflerul în fosa lui

cânta mai convingător decât tenorul, baritonul și întreg corul de pe scenă.

- Ce e Omul? Dar ce e Oma?

- Pe calendarul lui Neștine: „Sunt într-o oarecare încurcătură: am consumat pâinea, carnea, laptele, curentul electric furnizate de-a lungul unui an întreg de oamenii muncitori și eu nu le-am dat în schimb capodopera promisă. De făcut până luni, la prânz.”

- N-ai vrea să mănânci la cină salată a la msse și predicat la grătar? Sau preferi o sonată măcelărească?...

- Stil rural: „îi dădu binețe cu cuțitul”...

- Motan otrăvit, spus între patru ochi de o femeie frumoasă, nu te tulbură în vecii vecilor, ca un vers admirabil?

- Ea pe sofa. Ea pieptănându-se. Ea pe closet.

- Să-i ofer actriței manuscrisul meu înainte de-a n prea bătrână.

- Un Pallady comentat centimetru cu centimetru.

- Firesc ar fi ca Sze-ring și Rubinstein, după ce au încheiat de cântat Sonata Primăverii, să cadă la pat, pe jumătate morți.

- De întocmit un catalog al metaforelor săracioase.

- La al II-lea și al VI-lea vers - câte o pedală, iar ultimelor rime - câte un tril.

- Neconcordanță

între spiritul lui de formație clasică și sughițul supraréalist.

- Toți scriitorii își cumpără pușcă, asemenea lui Hemingway, și pleacă la vânătoare, toți romancierii merg la meciuri de fotbal ca Eugen Barbu și elogiază șutul lui Ene VI, toți poeții încearcă să moară alcoolizați ca Edgar Allan Poe. în ceea ce mă privește, voi căuta să merg pe scuter ca fratele lui Pindar.

- Un scris și o caligrafie de calitate a acestei hârtii satinată...

- Grandilocvent ca un saxofon.

- Proza asta mi se pare puțin cam umedă.

- Ca să pară fioros, scriitorul pensionar vorbea astfel: „taie-i vorba!”, „gâtuie-ți gândul rău!”, „argumente gata zdrobite”, „spânzura-ți haina în cui”, „în casa lui Georgescu e un masacru permanent al dulciurilor”...

- Idei subțiri și moi, care îți rămân pe marginea limbii ca fidea din supă.

- între Gara de Nord și Calea Victoriei m-au năpădit o seamă de idei generoase. Pe Calea Victoriei însă, între Amzei și Piața Palatului, pe trotuarul din dreapta, le-am pierdut pe toate.

- Are albumină. De aceea scrie versuri albe.

- Un vapor. Plin ochi cu furnici.

- Dintre zburătoare nu cunoștea decât Găina lui Daquin. **Va urma**

Augustin Deac

Arheologii români au constatat apoi că, din perioada neoliticului și până astăzi, pe vasele de lut ars, descoperite în spațiul carpato-dunăreano-pontic, se găsesc o sumedenie de simboluri incizate sau pictate de iscusii meșteri olari, care nu au numai un rol decorativ, ci trădează și o scriere aflată în diferitele ei faze de dezvoltare. Aceasta este o dovadă nu numai a existenței neîntrerupte a aceleiași populații etnice autohtone, dar și a nivelului de cultură și civilizație atins.

În același timp, arheologii au descoperit aceleași caracteristici și pe Vasele unor locuitori din ținuturile marginase ale spațiului carpatin, până unde mlădițe, neamuri ale băștinașilor din cetatea carpatină, pleaseră cu milenii înainte. Astfel că acum nu mai poate fi nici un semn de mirare că asemenea analogii se găsesc și în cultura cretană, troiană, hitită, căci purtătorii acelor culturi materiale și spirituale au fost neamurile locuitorilor băștinași din spațiul nostru strămoșesc.

Semnele scrierii din

O cronică românească însumând 448 de pagini, din secolele XII-XIII, scrisă în limba română arhaică cu alfabet geto-dacic.

Codex Rohonczy (11)

textul Codexului întăresc aceste concluzii.

Aceste semne sunt asemănătoare cu semnele scrierilor din epoca bronzului de pe teritoriul patriei noastre și din teritoriile până unde au ajuns, în migrarea, în roirea lor, mlădițe ale locuitorilor ancestrali din spațiul carpatin.

Aici am vrea doar să subliniem că similitudinile dintre semnele din Codex Rohonczy și scrierea alană, spre exemplu, se explică prin faptul că alanii au fost urmașii puternicului și vigurosului neam geto-dacic, cel al masageților, care locuia în ținuturile din nordul Mării Negre și chiar dincolo de Marea Caspică, care încă în secolul al V-lea î.e.n. aveau un puternic regat, condus de regina Tomyris, întemeietoarea orașului cetate Tomis, adică Constanța noastră românească de pe malul Mării Negre și care s-a confruntat într-un sângeros război cu puternicul rege persan Cyrus, pe care l-a și ucis. Diferite semne din Codexul Rohonczy - mai adaugă cercetătoarea română „le găsim inserate în legendele înscrise cu litere latine sau chirilice, aflate pe diferite monede emise în Tara Românească și atribuite lui Radu Voievod sau Vladislav Vlaicu ... În ca-

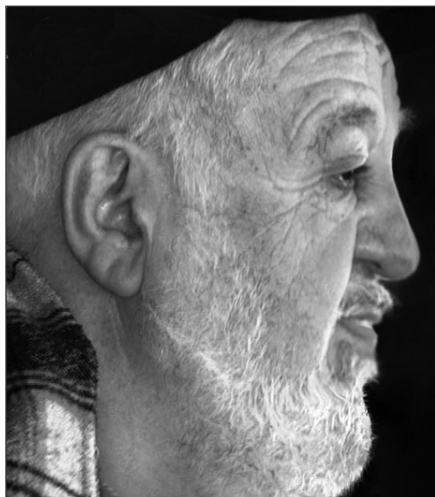
drul unor recente descoperiri arheologice la Dridu, punctul „La Metereze, s-a găsit într-o locuință datată la sfârșitul secolului al XIV-lea, un fragment ceramic pe care este incizat semnul celei de a șasea litere din acest șir.”

Dar, adăugăm noi, o literă din Codex Rohonczy se mai găsește și într-o scrisoare a domnului muntean Vlad Țepeș, din anul 1492, adresată sașilor din Sibiu, scrisă în limba latină medievală, arnintită de Nicolae Iorga și care a provocat mari dezbateri printre specialiștii români și străini, marele nostru istoric fiind convins că era vorba de o literă din alfabetul dacic. Litere din acest alfabet au fost folosite și de către secui, care locuiau împreună cu românii.

Toate aceste argumentări ne duc la o singură concluzie, și anume, că textul Codexului este, de fapt, o veche cronică românească, redactată într-o limbă românească arhaică, într-un alfabet autohton, geto-dacic, propriu, moștenit de noi, românii, de la strămoșii noștri autohtoni.

Semnificația dezlegării, descifrării textului acestei cronici este deosebită. Ea ne înfățișează un popor viguros, existând în vatra veche a Daciei străbune, de mii de ani, având o cultură materială și spirituală de prima mărime, cu organizații statale puternice și înțelepți conducători nominalizați, care șiau mobilizat toate energiile pentru a face față migrațiilor cotropitoare.

Corneliu Leu

Am, deci, toate motivele și-i sunt recunoscător plecându-mă în fața memoriei lui, tot așa cum el s-a plecat în fața memoriei martirului.

Am avut de multe ori prilejul să mă aflu în preajma acestui om cu multă harismă, făcut prin blândețe, tact, aleasă vorbire, știință a existenței publice în modestie și a celei ierarhice ca datorie a înțelegerii celor păstoriți, să aibă cu adevărat o simplitate măreață de patriarh. O prezență care aduce liniște și cumpătare cum alții nu reușesc să aibă. El a fost cel care m-a invitat și mi-a atras atenția că îi fusese apropiat unchiului meu prin care mă știa de când umblam copil anagnost prin palatul episcopal vorbindu-mi-se cu diminutiv. Ba chiar m-a alintat și dânsul uneori spunându-mi la vârstă matură „domnul Corneliu” cu acel diminutiv de odinioară. L-am vizitat în toate eparhiile prin care a trecut după vicariatul de la București: și la Arad și la Craiova și la Iași, iar în anul în care ierarhia lui se întindea asupra a două mari mitropolii românești – cea a Moldovei și Bucovinei unde era titular și cea a Ardealului unde a girat locotenenta îndelungă vreme, împlinindu-se o cifră rotundă de pomenire a Episcopului Grigorie, cu binecuvântarea sa, martirul despre care nu trebuia să se spună că a fost martirizat chiar de regimul încă la putere, a fost pomenit

Către Dimitrie Grama (4)

în bisericile din aceste trei mari provincii românești. Precizez aceasta pentru că e vorba de anul 1981, când s-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Gheorghe-Grigorie Leu (n. 2 mai 1881). I-am făcut special viitorului patriarh o vizită la Iași, unde ne-am sfătuit cum se poate organiza mai bine pomenirea, în așa fel încât să avem o comemorare care să nu fie obstrucționată de oficialități. Am căzut de acord ca, în cele ce va trebui să fie informate oficialitățile, să punem accentul pe rezistența episcopului la ingerințele sovietice, lucru care convenea politicilor de atunci și, după ce, pesemne, a discutat cu anumite foruri sau cu Patriarhul Justin, P.F. Teoctist mi-a comunicat că pomenirea se va face monahicește și, ca să nu stricăm aceasta, dacă vreau să dau vreun anunț sau vreo comunicare publică, să nu insist asupra termenului de „martiriu” pe care eu îl foloseam în discuțiile noastre, ci să folosesc formula « mort în condiții neelucidate ». M-am conformat și, astfel, a reușit să apară anunțul centenarului Vlădicăi Grigorie iar, sub binecuvântarea Părintelui Teoctist, pe atunci Mitropolit al Moldovei și Bucovinei și locotenent al Mitropoliei Ardealului, s-au făcut pomeniri în biserici, mănăstiri, catedrale din Argeș, Huși și Iași și s-a restaurat mormântul de la Huși, Dumnezeu ajutându-ne astfel, chiar sub apăsarea păgână a ateismului, să marcăm o continuitate a memoriei acestui episcop martir.

Cu Prea Fericirea Sa am avut de atunci lungi discuții despre

Dimitrie Grama

sfințenia și personalitatea de ierarh-luptător a unchiului meu, discuții amplificate după 1989 în debateri publice și emisiuni radiodifuzate sau televizate, el oferindu-mi chiar amănunte mai bine știute decât de noi, în familie, pe care le-am folosit apoi în ceea ce am scris. Întotdeauna, când în tipăriturile pe care le primea apărea ceva despre Episcopul Grigorie mă chema și mi le dădea, chiar exemplare cu dedicație către Prea Fericirea Sa fiind. Iar, când descopream eu un document nou, sau aveam vreun ecou din diaspora românească în care se știa câte ceva, sau descopream vreun cărturar străin interesat, mă bucuram când accepta să fie primul care afla de acestea. Astfel, multe dintre acțiunile fundației care poartă numele Episcopului Grigorie au avut binecuvântarea lui, ca și cercetarea comună cu Institutul internațional ce poartă numele filosofului creștin Jacques Maritain. Iar când, punându-se cap la cap informațiile și mărturiile, a devenit evidentă existența în primii ani ai regimului comunist a unui grup de rezistență a ierarhilor noștri ortodocși, spre inima lui duhovnicească m-am dus să-mi mărturisesc mândria că în Biserica noastră au existat asemenea caractere, printre care și unchiul meu. Iar el mi s-a alăturat în mândria de a fi avut asemenea înaintași căliți în Biserica pe care o păstora și mi-a con-

► **firmat:** Avea știință de unele acțiuni, cu toate că pe vremea aceea era încă tânăr, plecat din București după terminarea studiilor teologice. Dar îi cunoscuse pe ierarhii vechi, care fuseseră mutați sau li se luaseră eparhiile, precum Nifon Criveanu, Tit Simedrea, Nicolae Popovici, Partenie Ciopron, Policarp Morușca; fusese ca ieromonah sub ascultarea cărturarului izolat de comuniști Irineu Mihălcescu, a cărui dispariție a fost pusă la cale înaintea celei a Episcopului Grigorie și, mai înainte, ca monah seminarist, a lui Chesarie Păunescu; îi cunoscuse pe arhipăstoriile păstrați în scaun, veniți din tradiția temeinică a ortodoxiei române pe care mai reușise să o păzească Patriarhul Nicodim : Nicolae Bălan de la Sibiu, Valerie Moglan, de la Cluj, Vasile Lăzărescu de la Timișoara, Firmilian de la Craiova, Antim Angelescu de la Buzău și pe sacrificatul Șarpe de la Curtea de Argeș; ca și pe dirigitorii Departamentului Cultelor prin mâna cărora trebuiau făcute acțiunile de ateizare al căror efect întârzia supărând stăpânirea: preotul Burducea și laicii Radu Roșculeț, Mihai Ralea, Stanciu Stoian. Fusesse, în calitate de vicar patriarhal, chiar în străinătate la mitropolitul Visarion Puiu, ca să-i comunice din partea guvernării comuniste că nu va fi pusă în aplicare condamnarea la moarte care i se dăduse și să-l convingă să nu treacă la catolicism, revenind în țară. Cât despre familia preoțească Trifa, legată ca și a mea de mișcări de afirmare ortodoxă precum „Oastea Domnului” care înflorise cândva aici, și „Vatra românească” întărindu-i pe frații noștri din America, el avea mahnirea despre care nu prea vorbea, că a fost respins de americanii atașați încă arhiepiscopului Valerian Trifa, când a fost propus să meargă să-l înlocuiască pe acela...

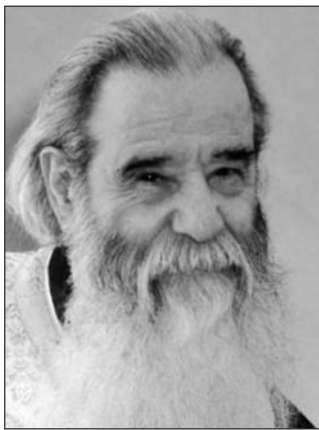
În discuții liniștite, lipsite de orice grabă sau precipitare, așa

cum impunea blândețea cugetării sale monahicești, cu aplecare și calm alimentate de o memorie fascinant de vie, Prea Fericitul Teoctist își găsea timp pentru mine ca să mi-i evoce pe toți aceștia. Și, acceptându-mi căutarea pe care o mărturisesc și o descriu în „Cartea episcopilor cruciați”, străduiam a deduce împreună care dintre ei avusese rol activ alături de Episcopul Grigorie, în acel grup de rezistență al ierarhilor față de legile și metodele prin care se instaura puterea comunistă la noi. Este drept că, printre aceștia, el nu uita nici o dată să-l evoce și pe Justinian Marina, fostul patriarh despre care eu aveam o cu totul altă părere, uneori simțindu-l cum se abținea de la vreun gest de supărare pe dezaprobarea cu care eu marcam păcătoșeniile veneticului impus de comuniști, dar atrăgându-mi atenția că acela era ierarhul care-l crescuse și pe care îl slujise nemijlocit. Ne-am contrazis pe tema meritelor celui bine cunoscut ca patriarhul roșu, bolșevizat. Prea Fericirea Sa pleda pentru meritul patriarhului Justinian Marina de a fi luat asupra sa conlucrarea cu comuniștii pentru a apăra Biserica, nepăsându-i de riscul ca aceia să-l suspecteze (ceea ce era perfect adevărat deoarece comunismul cultivă suspiciunea universală) ; eu însă acuzam că a făcut și alt joc, acela al conlucrării cu interesele KGB-iste ale politicii cultelor practică de Moscova împotriva întregii lumi creștine, lume menită a cultiva contrariul care tinde spre dragostea universală. Dar, până la urmă, printr-un reciproc respect intelectual pentru părerea fiecăruia, am căzut amândoi de acord că : „eu, ca urmaș de sânge și conștiință al episcopului Grigorie, iar Prea Fericirea Sa ca demn discipol al patriarhului Iustinian, avem fiecare obligația să facem elogiul Patronului nostru spiritual și ne respectăm reciproc pentru asta”. În acest mod, rafinată, constantă și temeinică lui

harismă duhovnicească a făcut să trecem peste cele lumești ale sentimentelor noastre contrarii și să continuăm o comunicare spirituală benefică, bazată pe convingerea că ortodoxia română a avut stâlpi zdraveni de rezistență sub comunism, care au făcut-o să înflorească atât de frumos după 1989, devenind instituția cea mai de încredere a națiunii. Îi simțeam sentimentele de sinceră pioșenie față de mărturisitorii neînfricați în fața sentințelor capitale, precum cei din familia mea și cei despre care căutam să aflăm cât le fuseseră de aproape: Acel puternic eșalon de ierarhi români care au acceptat mai degrabă huliarea decât abaterea de la calea națională a Bisericii lor și nu și-au precupețit sacrificiul întru salvarea ei de diavolul comunist, tocmai pentru că știau și credeau în valorile acestei permanențe umane care ne caracterizează. Pentru că, prea alesule Dimitrie, trebuie să recunoaștem că Biserica din sufletele noastre este o permanență umană care ne apropie și ne adună întrunind ca structură socială Biserica sufletelor noastre, cea în care se realizează înțelegerea semenului pe drumul ideal al dragostei pentru acesta.

Și, totuși, de câte ori discutăm cu Prea Fericirea Sa, despre canonizarea martirului declarat în public dar nu consacrat în Biserică, îi simțeam unda tristă cu care încerca să ocolească subiectul: „Ehe, e cale lungă, domnule Corneluș; căile ierarhiei cerești sunt mai complicate!” – îmi spunea el în vreme ce calendarul făcut sub patriarhatul lui se înnoia cu alte nume de noi sfinți români. Fapt pentru care nici astăzi, încă, nu s-a deschis mormântul unchiului meu ca să i se cunoască rămășițele pământești frumos mirositoare întru Duh Sfânt.

Va urma

**Părintele
Constantin Galeriu**

Iubirea e Dumnezeu-iască. „Dumnezeu este iubire” (Ioan IV, 8). Existența în iubire, Dumnezeu este totodată viața, iubirea fiind principiul vieții; orice viață se naște din iubire. Dar, Dumnezeu este iubire pentru ca este Treime. În Treime sta posibilitatea iubirii și bogăția vieții. În monolog, în vorbirea doar cu sine nu se poate naște decât iubirea de sine. În doi, cum s-a observat (Hugues de Saint Victor, Pr. Prof. D. Stăniloae), fiecare se gusta pe sine din iubirea celuilalt și egoismul nu e deplin depășit. Numai când iubirea fiecăruia din cei doi se revarsă într-un altul, se dezvăluie iubirea și viața în plenitudinea ei, ne-egoista, reala lepădare și uitare de sine, pentru instituirea vieții altuia.

În Dumnezeu, iubirea este viața Tatălui care se revărsa în Fiul, "Chipul" Slavei Sale (Ef. I, 17; Col. I, 15); și, în Duhul Sfânt, Care este "Sânul" iubirii Sale (Ioan I, 18); în Treime este astfel plenitudinea iubirii și a vieții.

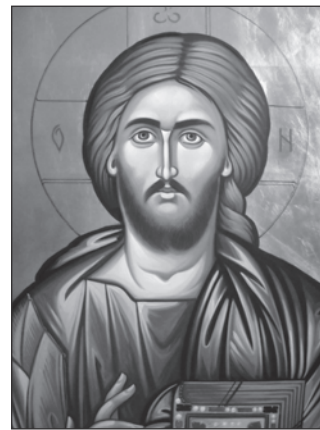
În aceasta plinitu-

dine stă obârșia creației, pentru că „binele se revărsa”, cum spun Părinții; se revărsa haric. Duhul Sfânt care este „Sânul Tatălui”, în care odihnește din veci Fiul, este și sânul de viață dător al făpturilor (Fac. I, 2); este și sânul, care se face una cu sânul Fecioarei Maria "cea plină de har", Preacurata Maica, din care Fiul se naște din iubire pentru noi; și este sânul harnic al Bisericii în care de la Cincizecime, Tatăl ne renaște pe noi toți pentru a fi "strămutați în împărăția Fiului iubirii Sale" (Col. I, 13). - "Ca o roadă a trupului, prin Duhul, fii se fac Ție Hristoase, ca și Tatălui, sfinții pururea", preamărește Biserica (Antifon Glas 3).

Zidiți "după chipul lui Dumnezeu" și spre o infinită "asemănare" cu El, avem rădăcina și icoana noastră veșnică în iubirea și viața divină a Treimii. Ce altceva a însemnat și înseamnă raiul, dacă nu viața oglindind "frumusețea Treimii", cum psalmodiază Biserica (Canon Sfânta Treime). Și ce altceva a însemnat căderea lui Adam, dacă nu o cădere din iubire? Despărțire și îndepărtare de Protochipul, de Izvorul

iubirii și al vieții divine. O gustare din dulceața de sine, devenită întemiere în sine, egocentrism, patima; gustare ambiguă de sine, amestec de bine și rău (Fac. III, 5), sfârșind în crima lui Cain. Folosire a lumii acesteia, concepută doar ca posesie, ca sumă de obiecte, de satisfacere, nu numai a nevoilor, ci și a plăcerilor tot mai deșarte, care o prihănesc, o poluează grav și o amenință chiar cu distrugerea. Nu gustare din ea ca o "euharistie", cu mulțumire, cu uimire în fața bunătății și a frumuseții creației, ca împărtășire spre „bucurie și viață”, din darul iubirii și vieții Dumnezeului Celui viu. - Iar răul, păcatul devine atunci un zid, un stăvilă, "o despărțire" cum spune Proorocul (Is. 59, 2), care împiedica viața divină să se mai reverse în noi. De aici: "plata păcatului este moartea" (Rom. VI, 23).

În Iisus Hristos se reface chipul nostru dumnezeiesc. Fiul lui Dumnezeu descoperă, de la obârșie, în întrupare, chipul nostru divin-uman. În El, în Cel fără de păcat, viața divină se revărsa neîncetat, fără stăvilare. Divinul și umanul comu-

nica aici firesc, umanul revelează neîncetat divinul, iar divinul comunică, lucrează prin firea umana, împărtășind în iubire viața adevărată, deplină. "Viața de veci care era la Tatăl și s-a arătat", cum zice Apostolul (I Ioan I, 2), se revărsa din Hristos în Duhul Sfânt și lucrează: vindecă vieți mutilate de boli și suferințe; hrănește mulțimi flămânde înmulțind pâinile, El Care este "plinea vieții" (Ioan VI, 55); izgonește prin iubire puterea răului, adică a ne iubirii, care desfigurează chipul vieții noastre divine; izgonește însăși moartea; în iubire, în iubirea divină nu există moarte. Iar, "Slava lui Dumnezeu este omul viu" (Sfântul Irineu).

Totuși Hristos îndura și moartea, dar pentru noi. El nu are nimic comun cu moartea, cu puterile care o produc. În El nu este păcat, virus al morții; nu este nici un compromis cu moartea. Nu exista negație în El. Hristos este numai Da; "Amin" în cel mai adânc și deplin sens (II Cor. I, 20). De asemenea El n-a cugetat și n-a săvârșit în nici un

► chip vreun atentat la adresa vieții, a nimicirii ei. N-a gândit moartea nimănui, n-a îndemnat, n-a uneltit asupra cuiva acest act grav negativ. N-a osândit nici pe păcătoși. El iubeste pe cei drepti și miruiește pe păcătoși. Îi vaietă, deplânge pe "cărțurarii și fariseii fățarnici..." (Matei XXIII, 13-30), și pe bogați (Marcu X, 23-25); se roagă pentru răstignitori, pentru iertarea și mântuirea lor. El există din veci și de-pururi numai pentru iubire și viață.

Dar El a gustat moartea. - Apare un paradox : Cel care este iubire și viață, prin "Care toate s-au făcut" (Ioan I, 3) și Care a venit să rezidească făptura, gusta moartea, care e negație a iubirii, a vieții, a oricărei activități.

Primește moartea, care e ruptura în existența, Cel ce coboară din unitatea și armonia sublima a Treimii. Dar tocmai pentru aceasta coboară: pentru a arunca din nou peste prăpastia separării puntea iubirii. Pentru a lega cele două tărâmurii, al divinului și al umanului, al vieții infinite cu cel al vieții "căzute" în "latura și umbra morții" (Matei IV, 16): cu lanțul iubirii, care "e mai tare ca moartea", pentru că poate naște etern viața.

Tocmai în adâncul nemărginit al acestei iubiri se dezleagă, mai ales taina pătimirii ca și a morții Mântuitorului, pe care și-o mărturisește însuși prin gravul cuvânt

rostit de pe cruce : "Dumnezeul Meu, Dumnezeu Meu pentru ce M-ai părăsit ?" (Matei XXVII, 46). - Moartea apare astfel ca evidentă ultima a "părăsirii" lui Dumnezeu, pentru ca "Dumnezeu n-a făcut moartea și nu se bucura de pieirea celor vii" (Intel. Solomon I, 13). Bucuria Lui este bucuria vieții.

Dar, acceptând moartea, Fiul lui Dumnezeu devenit și Om - în care e posibilă moartea - arată iubirea divină a Treimii pentru om "Iubind pe ai Săi cei din lume, până la sfârșit i-a iubit" (Ioan XIII, 1), adică până la capăt. Iar, "mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi" (Ioan XV, 13).

Or, Domnul își pune sufletul său pentru noi, pentru a fi și în moarte cu noi; pentru a nu fi niciodată singuri, fără El, "părăsiți" de El. Cum am fi altfel mântuiți, când tocmai în moarte am fi părăsiți ? Iar, atunci când pe cruce Iisus strigă: "...Dumnezeul Meu pentru ce M-ai părăsit?", El descoperă iubirea pentru noi. Atunci, omul, în moartea lui poate, în schimb, sa exclame : Te preamăresc Doamne ca "părăsit" fiind Tu de Tatăl, în pătimirea și moartea mea, nu mai sunt eu părăsit de Tine. Nu mai mor singur, fiind cu Tine, "prin asemănarea morții Tale" (Rom. VI, 6). Ai primit "părăsirea" Tatălui pentru a nu mă părăsi pe

mine în moarte, Tu Cel ce ești Viata.

Astfel, Hristos a primit "părăsirea" Tatălui pentru noi. Dar și pentru Tatăl, împlinind porunca Lui. "Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încit pe Fiul Sau Cel Unul Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică" (Ioan III, 16). Atunci El traiește această părăsire din iubire pentru Tatăl, din iubire pentru noi, ca și din iubirea Tatălui pentru noi. Si totul se petrece deodată, fără intervale, plinind "sfatul cel veșnic" al Sfintei Treimi. Hristos dezvăluie astfel absolutul și plinătatea iubirii pentru Tatăl și pentru noi, în Același Unic Duh Sfânt. "Părăsirea" Lui de Tatăl poartă, descoperă în adâncul ei însăși esența și puterea fără margini a iubirii. A iubi înseamnă tocmai a te "părăsi", a renunța la tine, a te uita pe tine pentru altul, pentru salvarea lui. Acesta este înțelesul adânc al cuvântului Sfântului Apostol Pavel când zice despre Domnul : "S-a golit pe Sine, chip de rob luând.. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte.." (Fii. II, 7-8). Mântuitorul pe cruce se uită pe Sine, Se "leapădă de Sine" si primește părăsirea Tatălui pentru noi, pentru a noastră mântuire. De aceea și folosește cuvântul nostru omenesc. Căci strigatul de pe cruce : "Dumnezeul Meu, Dumnezeu Meu pentru ce M-ai părăsit" e strigatul Psahnistului (Ps. 21, 1).

Părăsirea Tatălui ține de iubire, nu de păcat, este condiție a vieții, nu a morții. Este identificarea Fiului cu noi "frații Lui", așa cum va zice la Judecata: „...întorcându-vă ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut" (Matei XXV, 40). Încât rostirea "părăsirii" pe cruce descoperă glasul supremei iubiri: și pentru Tatăl a cărui porunca o împlinește; și pentru noi a căror mântuire o săvârșește, unindu-Se cu noi, cu condiția noastră. Încât în ea, în această "părăsire" este tot atât de etern și absolut unit cu Tatăl, iar acum și cu noi. Pentru teologul contemporan apusean, E. Jungel, în jertfa Sa, "Fiul, în ascultare până la moarte de cruce" (Fil. II, 8), este mai legat ca niciodată de Tatăl Sau" (în "Dieu mystere du monde", Paris 1983, t. II, p. 238).

Dar, cugetând și mai adânc, cum îl poate părăsi Dumnezeu pe Cel ce El însuși este Dumnezeu acum întrupat ? Precum învață dumnezeiasca Revelație, în Hristos "locuiește trupește plinătatea Dumnezeirii" (Col. II, 9). În El, Persoana este Dumnezeu-Cuvântul, chiar pe cruce. În moarte intra acum Dumnezeu Cel viu. "De mă voi pogori în iad, de față ești Doamne", rostește Psalmistul (Ps. 138, 8). Iar Biserica arată: "Oricine nu va mărturisi ca Domnul nostru Iisus Hristos, răstignit în trup, este cu adevărat Domn al slavei și Unul din Sfânta Treime, să fie ana-

tema" (Sinodul V Ecumenic).

Intr-adevăr pe cruce moare Omul; dar Domnul vieții este de față, în Ei. "Sfatul cel veșnic" a și prevăzut acest ceas ajuns acum la "plinătatea vremii", chiar mai înainte de a fi lumea. "Nu cu lucruri stricătore, cu argint sau cu aur ați fost răscumpărați, învață Apostolul, ci cu scumpul sânge al lui Hristos, ca al unui miel nevinovat și neprihănit, care a fost cunoscut mai înainte de întemeierea lumii, dar care s-a arătat în anii cei mai de pe urma pentru voi" (I Petru I, 18-20). Iar conștiința Bisericii vrând să înțeleagă taina, se întreabă la Prohodul Domnului: "Cum omori Viața". Și tâlcuiește: "Soarele a apus... Neînsuratul Soare, Hristos...". Și încă: „Somn învior, în mormânt dormind, Hristoase Doamne, din cel greu somn al păcatului ai sculat., neamul omenesc". Și în alt chip, mai pătrunzător : "Bob în doua firi... în adânc pământ, cu lacrimi se seamănă. Răsărind El iar, lumea va bucura".

Mormântul poarta acum un Bob dumnezeiesc. Iar în acest unic eveniment, mormântul devine noaptea de Paști a Bobului de grâu divin, Care cazând pe pământ și murind aduce roada Sa (Ioan XII, 24). Iubirea divină transforma moartea. În Hristos nu atât învierea este fapt minunat, pe cât moartea. Fiul lui Dumnezeu Celui Viu devenit Om fără

păcat, nu trebuia să moară. Dar El moare pentru noi. Și, Hristos moare dumnezeiesc, în locul iubirii idolatre de sine, "bold al morții", Hristos vine în moarte cu iubirea-lepădare de sine divină. "Părăsirii lui Dumnezeu", Adam Cel Nou îi răspunde cu "părăsirea" de Sine prin cruce, încât moartea se transformă în jertfă oferită Tatălui și se mistuie în iubire pentru noi. Hristos îi da sens. Moartea nu mai este finalitate a răului, ci trecere pascală; nu mai e un sfârșit, ci un nou început - al învierii. E un punct de trecere între doua vieți: una veche, menita sfârșitului, alta, radical noua. Mormântul se face "purător de viață, mai înfrumusețat decât raiul..", "sân" al Duhului Sfânt, izvor al învierii. Iar Biserica proclama : "Prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începutul unei alte vieți veșnice".

Într-adevăr, învierea înseamnă începutul unei noi vieți. Hristos "nu pune vin nou în burdufuri vechi" (Le. V, 37). În El totul este nou: și vasul și conținutul "ca al Unuia Născut din Tatăl plin de har și de adevăr" (Io. I, 14). Este cu adevărat Dumnezeu-Omul, care în înviere continuă creația. Acceptând moartea ca desființare a răului, "cheamă la ființă cele ce încă nu sunt" (Rom. IV, 17), descoperă viața transfigurată a învierii.

Și, în același timp, El poate zice : "Vinul vechi

e mai bun" (Le. V, 39). Da, pentru că vinul Lui cel nou, al învierii este totodată sângele "Mielului jertfit încă de la întemeierea lumii" (Apoc. XIII, 8). Este sângele iubirii Treimii: iubire eternă în Dumnezeu, veșnic nouă pentru noi; iubirea este noutate veșnică de viață. Hristos a înviat pentru noi, din iubire "pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire", cum și mărturisim în Simbolul Credinței. A înviat pentru a ne dăru, pentru a ne împărtăși viața cea noua adevărată, fără apus, care a învins moartea. Și rostim iarăși cuvântul: "Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul Lui să și-L pună pentru prietenii Săi" (Io. XV, 13). A-și pune viața înseamnă a și-o dăru. De altfel, aceasta este modul divin de existență: a fi în celalalt, a trai în el, pentru el; a-l institui pe el. Cu acest mod divin vine Fiul în lume, trimis de Tatăl pentru a ne comunica prin iubire, prin dăruire de sine, prin jertfă infinitul vieții Sale. O spune El vorbind de Euharistie într-o formă care aruncă în uimire: "Precum M-a trimis pe Mine Tatăl Cel viu și Eu viez prin Tatăl, și cel ce Mă mănâncă pe Mine va trai prin Mine" (Ioan VI, 57). Viața se revarsă prin valurile iubirii din Tatăl în Fiul și prin Fiul în Duhul Sfânt în noi. Un mare gânditor creștin a exprimat - cu o rară forță sugestivă acest dar al iubirii divine: "A iubi o fi-

ință, afirma el, înseamnă a-i spune: tu nu vei muri!". Si se explica: "Aceasta nu înseamnă, tu nu vei muri fizic; n-ar avea nici un sens. Aceasta vrea să spună că iubirea înglobează afirmația eternității." (Gabriel Marcel, L'homme et sa mort).

O asemenea iubire, purtând în ea eternitatea vieții ne împărtășește Hristos. În ea se cuprinde și întreaga economie a mântuirii. Prin toate faptele lui mântuitoare Hristos ne împărtășește după modul divin al iubirii, viața Treimii. În cuvintele Lui, El ne dă "duh și viață" (Io. VI, 63). Botezul Lui e răsadire în trupul Lui și "iubirea Lui se varsă în inimile noastre prin Duhul Sfânt Cel dăruit noua" (Rom. V, 5). Mirul este creșterea în El și din El ca "mlădița din viță", ca "razele din Soarele dreptății". Euharistia este împărtășire în plenitudine a vieții, cu trupul Său Care a sfințit trupul Fecioarei, făcând-o „Maica Luminii". Și El, Domnul vieții vrea sa facă din fiecare credincios un vas și un fiu al luminii, al învierii, care sa dea o mărturie proprie vie iubirii dumnezeiești. Căci după cuvântul Părintelui nostru Isaac Sirul "Cel ce viețuiește în dragoste rodește viața din Dumnezeu și respiră în lumea aceasta aerul învierii din cele de aici" (Filocalia, voi. X, p. 363). De aceea un asemenea suflet și rostește cu credință : Hristos a înviat!

Propus de Gh.V.C.

Poem de aur

Primăvara urcă triumfătoare
din spirala ciclurilor vegetale
în corola unui poem de aur,
iar eu
îmi limpezesc privirea
în roua dimineții,
îmi clătesc ochii
în azurul ne-ntinat
și lângă tufa de forsythia
înflorită, învăț reînvierea,
așa cum învățam odinioară –
în zumzetul albinelor –
scrierea, cititul,
iubirea și sărutul.

Nuntiri solare

În imperiul primăverii,
prin răsuflarea caldă –
care ajută pomii să-nflorească,
iar păsările
să se-nțeleagă
prin cântec –
în fierberea nuntirilor solare
ale zeiței Gheea,
sub lumina începuturilor,
fluturile trezește florile
și soarbe nectarele vieții
cu propria-i ființă renăscută.

Flaute selenare

Peste pădurea de salcâmi,
în cântec de privighetoare,
primăvara își presimte sfârșitul.

Prin încrengăturile norilor,
securăa lunii
își taie cale dreaptă –
așchii de lumină
cad în unda pârâului
și flautele nostalgiei
răzbat până la mine.

Fără tranșee

Din această mulțime de stele
inegală, cerească și desăvârșită,
în cântecul de leagăn
al blândeii nopți din seninul mai,
în adormirea palidelor culori
absorbite de întuneric
și-n parfumul liliacului,
se va desprinde și steaua ta,
căzând în cuibul timpului,
însemnând cu focul trecerii

Poeme de Florica Gh. Ceapoiu

Calea Laptelui.

Ah,
ce gânduri fără tranșee
se ivesc la fereastra plângerii!

Nostalgie

Mângâi cu privirea
ușa casei părintești –
lucrată în lemn de stejar,
păstrând parcă și-acum
mireasma pădurii
și amprenta de dragoste
a mâinii tatălui meu,
care-a gândit-o,
a rindeluit-o
și-a montat-o-n toc
pentru a fi,
împreună cu ferestrele,
martora bucuriilor
și despărțirilor noastre.

Numai timpul n-o iartă –
mușcându-i tăblia arsă de soare,
îmbătrânindu-i încheiturile
și ruginindu-i balamalele –
pentru a-mi spori nostalgia,
suspendându-mă în amintire
ca pe-o sămâță,
care va încolți iar și iar...

Ecouri neuitate

La fereastra casei părintești,
tufa de trandafir mai respiră încă
ritmul îndepărtărilor noastre.

Lacrima uscată
pe clanța ușii răsfărânge
ecouri neuitate –
din spirala anotimpurilor,
mirosind a-nstrăinare.

Numai eu sunt

floarea de duminică
a aceluiași vis de iubire,
scăldat în glasul cristalin
al unui vechi cântec de nuntă...

Alte glasuri

Prin grădina mea trec alte umbre,
trandafirii mei bucură alte priviri,
strugurii noștri sunt gustați cu
alte gânduri,
iar noi ne-am risipit cărările.

Copii necunoscuți
se joacă la leagăn
și alte glasuri răsună-n odăi;
alte mâini apasă clanțele,
dar numai noi ne întâlnim
sub cireșul înflorit
noapte de noapte.

Sub streășina gândului

Într-o alunecare felină
m-ascund
sub streășina gândului,
prin ploaia de primăvară
amiroșind a lămâiță:

În marea coloană a-nsinguraților,
ce s-au crezut
ființe cugetătoare,
e viața fiecăruia
doar o trecere anonimă
pe drumul împlinirii,
pe care uneori
îl aflăm cu-ntârziere
și totdeauna
îl rătăcim prea curând...

Dialog cu G. Mosari - Președintele Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Israel

Roni Căciularu

L-am întâlnit alaltăieri pe G. Mosari, într-o elegantă cafenea, la Praga. Amândoi, surprinși plăcut de această întâmplare și având, de data asta, ceva mai mult timp, am stat la o șuetă cu gust de cafea bună și cu prăjituri asortate rafinat, iar la urmă am luat și un coniac, ba și un cocktail special, numit și renumit deja: „Rusia albă”. Lume bună, lumină difuză, oameni manierați, distincție. Totul era din altă lume... Nouă însă nici că ne păsa, cel puțin din două motive: întâi că ne bucuram de surpriza unei întâlniri mai insolite, undeva, „în afară”, într-o baie de anonimat plăcut, care-ți dă libertatea deplină a gândului (mie, cel puțin!), și apoi, în al doilea rând (mai ales eu!) nu aveam grija plății de la sfârșit, cu toate că aici, cândva, erau prețuri, nu glumă; acum, deși decorul, serviciile, precum și companiile nu arată mai puțin bine ca altădată, plătești doar atât cât crezi tu, cât vrei tu, la libera ta alegere! (Motiv pentru care m-am dat generos, m-am ițit să plătesc eu, nonșalant. Dar a fost, până la urmă, o greșală – așa sunt eu, mă reped în astfel de situații, ca să nu pic cumva în mila sau condescendența cuiva –

da, o greșală, căci observând cum plătesc cei din jur, și simțindu-mă privit și de alții, am plătit mult mai mult decât intenționasem: de rușine!). Și a mai fost un motiv pentru care, în timp ce ședeam la o mesuță cochetă, în distinsă și comode scaune tapisate, nu ne formalizam – deși ochii mai alunecau – de doamnele elegante și discret parfumate, ori de tipii ăia bine îmbrăcați, ca în jurnalele de modă, de la mesele din jur: ne simțeam bine! Pur și simplu, era plăcut și ne simțeam bine. La Praga, într-o cafenea, nu chiar oricare! Am uitat să vă spun cum se numește locul ăsta renumit, din orașul lui Iaroslav Hašek și mereu actualul Kafka. Stați numai o clipă, să mă mai uit un pic în cartea lui Mosari, recent apărută, cu titlul „Lumea în oglindă”. A, da! Am găsit: „La marele Lubovski”, așa se numește cafe-neaua.

- Mai întâi, Mosari, n-am apucat să-ți mulțumesc pentru cele două cărți pe care mi le-ai trimis cadou: „Eu sunt cel mai bun” și „Lumea în oglindă”, care au apărut de curând. Ca o... compensație, dă-mi voie să comand pentru tine o prăjitură cu frișcă... (Lângă un om spiritual, încerc și eu să fiu mai puțin tăcut, ba chiar, cât

îmi reușește, ceva mai glumeț). Am auzit că ai lansat, nu de mult, cele două cărți în România...

- Da, am fost în România (ca de obicei - cu soția!).

- Mare noroc ai tu cu ea! Ca și mine, de altfel, cu nevastă mea; ele sunt, în mod sigur, reprezentanții lui Dumnezeu în casele noastre.

- Dacă zici tu, așa să fie! M-am întors foarte satisfăcut de la București, trebuie să recunosc, și iată-mă acum, din Israel, printr-un „salt literar”, aflându-mă într-o ambianță atât de „pe gustul nostru”...

- ... Conversând despre... Mosari, ca să parafrazez titlul cărții „Conversând despre Ionescu” scrisă mai de mult de băcăuanul George Bălăiță... Mare, domnule, mare! Halal de el!...

- Să-ți zic cum a fost la Bacău?

- A, ai fost și la Bacău? Păi de ce nu zici, dom'le?!

- Se putea să fiu în România și să nu merg la Bacău?! M-a invitat Calistrat Costin, președintele Filialei de acolo a Uniunii Scriitorilor din România, ca să particip la „Toamna Bacoviană” care a sărbătorit 130 de ani de la nașterea poetului George Bacovia. Bacăul a devenit, în acele zile, Capitala poeziei românești. S-au organizat tot felul de

manifestări culturale – recitaluri de poezie, interpretări muzicale la Statuia lui Bacovia din centrul orașului, reprezentații speciale ale Teatrului municipal „Bacovia”, vizite la „Casa memorială” a poetului, simpozioane, întâlniri ale scriitorilor cu cititorii, colocvii cu participarea unor personalități culturale la universitățile băcăuane și la licee, o masă rotundă despre poet și creația sa, în grădina „Casei memoriale”, acordarea de premii literare, salon de carte cu vânzare, o expoziție de pictură cu creații inspirate din poemele lui Bacovia; mi se pare că a avut loc și un concert al Filarmonicii locale, dedicat acestui geniu al literelor românești. Au fost acolo multe valori „de clasă” ale vieții culturale din România: scriitori, academicieni, oameni de știință, artiști plastici, muzicieni, zia-riști, televiziuni, radio...

- Am citit în presă că la Statuia Marelui Poet, din centrul orașului, pe chiar podiumul ei, s-a desfășurat un adevărat Festival.

- Am fost foarte emoționat (cât poa-

► te fi de emotiv un scriitor satiric, umorist, nu?! am fost emoționat să particip și eu la această manifestare. În fața microfonului, vorbindu-le concetățenilor mei de altădată și de acum, parcă m-a trecut un fior nostalgic. Dar cred că m-am prezetat onorabil. Apropo de presă, iată ce scria apreciatul și talentatul ziarist Ștefan Olteanu, în „Observator de Bacău”: „Printre scriitorii grupați în jurul statuii lui Bacovia (...) s-a aflat și un oaspete aparte, special venit din Israel la Bacău (orașul său natal, de altfel)...Oaspețele special al băcăuanilor a fost cunoscutul scriitor israelian de origine română G. Mosari, vechi membru al „Pen - Club”-ului și președintele Asociației Scriitorilor Israelieni de Limbă Română, autorul unei impresionante suite de cărți (peste 20 la număr), catalogat de criticii literari ca un scriitor-gazetar martor al clipei, dar și un observator atent, priceput a desluși înțelesurile ce se ascund în spatele acestei clipe și care scrie o proză distinsă și destinsă, elegantă, caracterizată, printre altele, de un umor plin de noblețe și de o bucurie a vieții trăite și contemplate cu inteligență și discreție.” Vreau să-ți spun, Roni, fără să pozez, că am fost deosebit de onorat că am participat la astfel de manifestări. Erau oaspeți din România și de peste hotarele ei. Păstrând obiceiul, am „lansat”, și cu prilejul acestei vizite la Bacău, cele două cărți la care te-ai referit mai înainte. Asta a fost după lansarea lor, în

premieră națională, cu puțin timp mai devreme, la Iași. Dar cel mai mare succes a fost prezentarea mea și a cărților despre care vorbim, în următoarele zile, la București.

- Unde s-a desfășurat prezentarea festivă?

- La Muzeul Național al Literaturii Române. În Rotondă. Înainte de începere, am fost solicitat de o echipă a TVR Cultural și am dat un scurt interviu. Au vorbit apoi, la „lansare”, Aura Cristi (redactorul șef al revistei „Contemporanul”), criticul literar Răzvan Voncu și scriitorul Nicolae Breban, directorul „Contemporanului”. În sală, printre alții, îmi amintesc că au fost Călin Căliman, Toma George Maiorescu, Ileana Andrei și alții. Am avut din nou prilejul și am vorbit și despre Asociația noastră, a scriitorilor din Israel, care scriem pe românește, reproșând faptul că nu ni se acordă suficientă atenție, mai ales în critica literară și în revistele de profil, noi fiind acolo remarcați cam palid, deși constituim un fenomen cultural aparte și, zic eu, benefic pentru cultura românească.

- Și crezi că o să aibe ecou opinia ta?

- Să vedem... Eu sunt optimist.

- Hai să ne-ntoarcem la cărțile tale recente. M-au amuzat, mi-au sugerat noi itinerarii de călătorie, ba și de meditație. Sunt scrise ca un fel de crochiuri ale unui șuetist agreabil. E plăcut să fii în compania lor (adică a ta!). În esență, discret, autorul este personajul principal, e simpatic,

spune lucruri interesante, are un anume har al lui, pornind adesea de la ceva senzațional (în înțelesul bun al cuvântului), presărând ceva umor sau ironie, cu poante, cu scurte comentarii de nuanță moralizatoare... Țin minte o apreciere a criticului Carol Isac (Dumnezeu să-l odihnească!) despre scrisul tău. El observa că scrii de parcă ai umbla cu aparatul cinematografic; și eu continui ideea și subliniez selecția pe care o faci până apeși pe declanșatorul de filmare a secvențelor, care au o viață a lor, rotunjime, o esență anume, specifică ție, realizată și prin felul cum plimbi aparatul de filmat. Limbajul e simplu, nesofisticat. De fapt tu scrii cum vorbești... Remarc grija ta de a găsi faptul divers semnificativ, concludent, elocvent. De fapt, tu călătorești mult nu numai prin lume, dar și prin almanahuri, cărți, ghiduri, ziare și reviste. Cred că stai la șuetă cu cititorul, dar mai ales cu tine: sincer, detașat, calm, elegant și... percutant.

- Mai luăm o cafea?

- Țștia n-or fi având aici și coniac? O fi cocktailul lor cum o fi, dar parcă tot un coniac bun se potrivește mai bine... Comandăm. Fata care servește are o talie și niște piciorușe... Doamne, ce exemplare știi tu să faci!

- De ce zâmbești, Roni?

- Mi-am reamintit de un prieten de-al meu, care-mi zicea în glumă: Ce păcat că revoluția sexuală ne-a prins fără armament!... (Poți să crezi

că era un mare iubitor de... revoluții...). De fapt, prin lume e-o mare harabură în relațiile dintre bărbați și femei. Mi-au plăcut și unele secvențe din cărțile astea ale tale, secvențe orientate în această direcție.

- La ce te gândești?

- Cum e, dom'le, chestia aia cu chinezoaicele tinere, cele vreo opt, ajunse aproape de 20 de ani, și grăbite - nevoie mare! - să se mărite?

- Întâmplător cele opt ființe feminine erau frumoase, curajoase și au pornit la o acțiune comună. Au ieșit toate împreună să se plimbe pe străzile principale ale capitalei Chinei, dar n-au plecat cu mâna goală. Mai exact, erau ele aproape goale, dar aveau mâinile ocupate cu „fluturași” și panouri pe care le plimbau prin oraș. Defilarea fetelor le-a plăcut chinezilor, care le-au aplaudat, uneori în ropote. Aplauzele au sosit repede, mai greu a fost de găsit miri pentru cele opt frumoase cu ochi oblici. Dar debutul s-a făcut. Pentru măritiș se iese l-a plimbare în costum de baie, cu lozinci și fluturași. Grupurile de frumoase nebune se înmulțesc.

- Pune, te rog, cartea aia pe masă, la-ndemână, că vreau să-mi mai redai un citat. E unul care mă unge la suflet, așa..., indirect. Îți mai amintești de divorțurile vesele din Japonia?

- A, da! Cei care vor să divorțeze închiriază un local, își invită fiecare rudele și prietenii (...) și se duc pe o scenă ►

▶ aranjată pentru ceremonie. Ceea ce înseamnă că cei doi soți își scot inelele de pe degete și încep să le bată cu ciocanele, până când distrug cele două inele. Când această festivitate s-a încheiat, bineînțeles în urletele mulțimii, cei doi japonezi se simt... divorțați. De la localul închiriat, după ce nu a rămas urmă de inele, petrecăreții pot continua distracția la un restaurant... Cam asta-i. Mai sunt și alte amănunte și explicații pe care, după cum ai văzut, le-am pus în carte, dar în mare, cam asta-i cu veselie unora dintre divorțurile japoneze.

- Dar cu Columbienii, ca să fim oarecum pe aceeași lungime de undă, cu columbienii care vor neveste numai de la bordel, cum

devine cazul?

- E bun coniacul, te încălzește la vorbă! Cu columbienii, zici? Stai să văd mai exact. Da. Am găsit. Intr-adevăr, doresc să se însoare cu fetele pe care le-au cunoscut la casele de „toleranță”, căci ele și-au îndeplinit serviciul perfect și se anunță ca neveste care vor ști să fie desăvârșite. Așadar, în fiecare an, bărbații din Bogota se însoară cu 20-25 la sută din totalul prostituatelor. Uneori în relația client-prostituată cerută în căsătorie se ajunge la scene dramatice. Pe columbieni nu ai voie să-i contrazici, pentru că în afară de vorbe au... pistoale. Și le folosesc cu repeziciune. De aceea, ori te măriți, ori mori nemăritată...

- De unde se vede bine

că ei cunosc adevăratul glas al dragostei focoase. Mi-am mai reamintit acum și de unele curiozități, pe care le redai cu un anume fel de umor; știi, ăia care mănâncă „alimente” speciale; unul mănâncă sticlă pisată cu proprii dinți, altul cuie tăiate mărunt, mărunt. Dar scrii și despre alte lucruri interesante. Și despre alte excursii, foarte atrăgătoare, cum ar fi - îmi amintesc acum - și aceea în Galil (în Israel), de o rară frumusețe, încât îți vine să te urci în mașină și, pe-aici ți-e drumul! Apropo de drum, cred c-ar cam trebui să plecăm acasă. Dar cum ajungem acum, cel mai repede, la Tel Aviv?

- Simplu: încălecăm fiecare pe câte o altă șea „literară” și ajungem

oriunde vrem, oricât de repede vrem.

- Mosari, eu sunt obligat să-ți mulțumesc pentru faptul că, și datorită ție, călătoresc destul de mult. Și asta fără pașaport, fără vize, fără să mă coste ceva. Am greșit, nu „datorită ție”, ci datorită cărților tale. Nu aștepta însă vreo recompensă, căci plata de la cafeneaua „La marele Lubovski” m-a cam scos din circuit. Dar, nu regret deloc întâlnirea noastră aici, din Praga de Aur. A fost plăcut! Mă consolez cu privire la cheltuiala asta, amintindu-mi totuși că obrazul subțire...

- ...Cu vorbe se ține! La revedere, Roni.

- La revedere Mosari!

Octavian Paler

- Ai vrea să-mi iei un interviu, deci... zise Dumnezeu.

- Dacă ai timp... i-am răspuns. Dumnezeu a zâmbit.

- Timpul meu este eternitatea... Ce întrebări ai vrea să-mi pui?

- Ce te surprinde cel mai mult la oameni?

Dumnezeu mi-a răspuns:

- Faptul că se plictisesc de copilărie, se grăbesc să crească..., iar apoi tânjesc iar să fie copii; că își pierd sănătatea pentru a face bani.....iar apoi își pierd banii pentru a-și recăpăta sănătatea. Faptul că se gândesc la viitor și uită prezentul, iar astfel nu trăiesc nici prezentul nici viitorul; că trăiesc ca și cum nu ar muri niciodată și mor ca și cum nu ar fi trăit. Dumnezeu mi-a luat mâna și am stat tăcuți un timp.

Apoi am întrebat:

- Ca părinte, care ar fi câteva dintre lecțiile de viață pe care ai dori să le învețe copiii tăi?

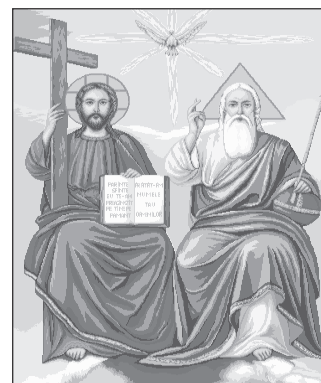
- Să învețe că durează doar câteva secunde să deschidă răni profunde în inima celor pe care îi iubesc... și că durează mai mulți ani pentru ca acestea să se vindece; să învețe că un om bogat nu este acela care are cel mai mult, ci acela care are nevoie de cel mai puțin; să învețe că există oameni care îi iubesc, dar pur și simplu încă nu știu să-și exprime senti-

mente; să învețe că doi oameni se pot uita la același lucru și ca pot să-l vadă în mod diferit; să învețe că nu este suficient să-i ierte pe ceilalți și că, de asemenea, trebuie să se ierte pe ei înșiși.

- Mulțumesc pentru timpul acordat....am zis umil. Ar mai fi ceva ce ai dori ca oamenii să știe?

Dumnezeu m-a privit zâmbind și a spus:

- Doar faptul că sunt aici, întotdeauna.

Dan Predescu

Hala turnătoriei, cu ferestrele-i înalte de zece-cinșpe metri, sparte, fără nici un ochi de geam întreg. Iarna, când afară erau minus nu știu câte grade, din față, dinspre gura cuptorului, venea o boare de vreo șapte-opt sute de grade, tot Celsius și ele. Așa că muncitorii de acolo, pe care Marcel îi întâlnea aproape totdeauna desculți, căci nisipul de pe podeaua halei era mereu călduț – și aproape dezbrăcați, sau îmbrăcați în niște rupturi incredibile de salopete străvechi, se aflau, iarna, cu fața îndreptată spre deșertul Kalahari și cu spatele spre ghețurile Polului Nord.

Și pe ele și pe ei îi reîntâlnea, de multe ori, la policlinică, toți tușind de-și scuipau plămânii – ei, de silicoză sau tebece, ele, de diferite boli pe care doctorii de acolo se codeau să le numească. Abia după ce-și luau prima pensie de boală, aflau fetele numele cu pricina, care era cancer. Și nu, de exemplu, o blenoragie netratată, cum îi spusese, odată, uneia doctorul de la policlinica uzinei.

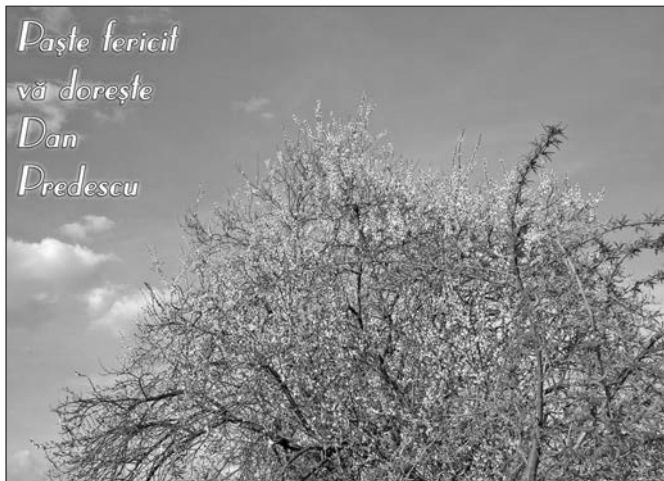
De altfel, chiar și fără cancer, pe la patruzeci de ani, tot ca niște epave arătau, și ei și ele.

“Te-n cur, Alexandre Sahia, să vii tu pe-aici – și după aia să te văd că scrii despre clasa muncitoare exploatată de capitaliști, mama ta de bou și de coprofag... și-a șoptit atunci în barbă Marcel,

PLACIDO

Dialogurile 100% platonice ale unor bețivi bătrâni în prezența unui cotoi abstinent care are și el păreriile lui

*Paște fericit
vă dorește
Dan
Predescu*

care, pe vremea aceea, vorbea foarte urât. Și nu numai cu sine însuși.

*

- Paranoia e din naștere sau o dobândești pe parcurs? Întreabă Marcel. În orice caz, de un lucru sunt sigur, că primele simptome mi le-am observat, depistat pe vremea aceea, când eram muncitor la Depozite – și anume, în legătură cu multele mele iubite de atunci, parcă mai multe ca oricând, înaintea sau după aceea. În fond, cine știe ce posibilități de a-mi pierde timpul nu prea aveam pe atunci, n-aveam bani, mașini, voiaje în străinătate, internet, teve-cablu, ca tinerii de acum...

Paranoia hrănită cu închipuiri – sau cu fapte? Catrinel, Corina, Oana... fiecare gură pe care-o săruta era, de fapt, un microfon? La capătul celălalt se afla, întotdeauna, o bandă de

magnetofon? Fiecare geamăt al femeilor cu care se culca pe vremea aceea era câte o paranteză într-un raport dactilografiat, în transcrierea unei înregistrări?

Ideea Corinei, în 1980, când era muncitor necalificat la uzină, cu diploma în buzunar, numai bună de șters la cur, de a-i face un serviciu interesant – și anume, pe acela de a-i pune o vorbă bună la un mahăr pe care tocmai îl cunoscuse, și anume culcându-se cu el, pentru ca acesta să-i pună lui o vorbă bună ca să fie angajat în meseria lui – urmată de refuzul lui jenat și de admirația-recunoștința înduioșată pentru spiritul de sacrificiu al bieteii fete... Corina, în decembrie 1989, aflată în sediul C.C.-ului împreună cu făuritorii noii României și care, mai târziu, face o porcărie mare cât toate zilele, ia cu

japca un apartament destinat unei celebrități și nimeni nu-i poate face nimic, apartamentul îi rămâne ei și basta, deși toate ziarele scriu despre asta, câinii latră, ursul trece...

Catrinel, care semăna bine cu Marie Laforêt, care făcea amor cu fanatism de kamikaze și ai cărei ochi deveneau sticloși în momentele când se încorda ca un arc, de-ai fi zis că ține pe pântec, ca o cariatidă orizontală, nu unul, ci doi-trei bărbați... dar care mai avea și prețioasa însușire de a fi doar o relație comodă, fără obligații (și el pentru ea la fel, desigur), povestindu-i, râzând, în serile când rămânea la el, cum sunt la pat ceilalți iubiți ai ei... Catrinel, cu cunoștințele ei, numai cântăreți și actori, deși ea nu era tocmai din mediul acela, făcuse Relațiile Economice Internaționale, cu amantul ei extrem de pus la punct, un adevărat dandy, „dragă, nu sunt eu, femeie, atât de asortată ca el, șosete negre cu dungulițe, batistă neagră cu dungulițe, chiloți negri cu aceleași dungulițe, deodorante cum n-am văzut în viața mea...”, dandy-ul e din gașca mereu adolescentului acela de actor pletos, bănuț poponar, dar lăsat în voia lui de animator de cluburi pentru liceeni fiindcă noi nu de aia îl iubim – și i-a propus o soluție interesantă împotriva monotoniei, stereotipiei sexuale, și anume, să încerce și pe calea cealaltă, ►

adică în adorabilul ei poponeț... același lucru, de altfel, pe care i-l propune ea însăși lui Marcel, la un sfert de oră după ce i-a povestit toate astea, fără să-i mai spună dacă, atunci, a acceptat propunerea dandy-ului... Catrinel, care a primit aprobarea, în '83 sau '84, să se mărite cu atașatul comercial al unei țărișoare din America Latină și care, ajunsă acolo abia la câteva luni după întoarcerea lui de la București, a avut surpriza de a nu mai fi primită, pur și simplu, de acesta, care, probabil, a constatat – puțin cam târziu – că un asemenea mariaj îi face praf cariera, drept care i-a zis comunistă și curvă, iar ea, sărmana, a ajuns tocmai la New York, unde a început divorțul, întortochete sunt căile serviciilor discrete, Doamne... De asta, cel puțin, am scăpat, își zice Marcel (o fi reușit să-l scuture de parale pe Speedy Gonzales, i-o fi umflat ditamai pensie alimentară ca-n America?), acum e la Quito, chestia asta apare într-o relatare naivă, pe Internet, numele e al ei, numele ei de fată, care nu e unul foarte comun.

Oana, pe care a angajat-o, în '92, la Institut, pe când murea, efectiv, de foame și care i-a propus, pe șleau, să-i dovedească recunoștința ei chiar acolo, la el în birou, era suficient să încuie ușa, nu trebuia nici măcar să se dezbrace, doar să se descheie la pantaloni și să se rela-

xeze, a refuzat-o delicat, dar, de fapt, pradă panicii în clipa următoare, când ea și-a șters rujul de pe buze cu un șervețel de hârtie, niciodată nu-i trecuse prin cap că ar putea face așa ceva la birou și de altfel, era și cumplit de urâtă. Oana, deci, care, după aceea, s-a dovedit imposibil de urnit din postul la care, de fapt, n-ar fi avut dreptul... Patru directori generali s-au perindat pe acolo, i-a petrecut pe toți... Trebuie să recunosc, însă, își zice Marcel, că nu mi-a luat refuzul în nume de rău și că cele mai pipărate povești despre doi dintre dușmanii mei jurați de la ea le-am aflat – și s-au dovedit adevărate. ...Ocna dracului, frate, bine că nu mi-am pus mintea cu ea...

*

- Ce aia 'mă-si și-or fi dat atâta osteneală să ne spioneze? de parcă noi n-am fi avut alt gând decât să răsturnăm comunismu'... în realitate, singura noastră preocupare era să ne răsturnăm pe noi înșine, recte să ne-mbătăm și regulăm... murmură Marcel.

- Și să fugim în patru colțuri ale lumii, adaugă Harry.

- Cinci, vă rog frumos, zice Adrian. Noi, getodacii, distingem cinci puncte cardinale: Nord, Est, Sud, Vest – și Pizda Mă-si. Noi suntem complecși, nu ca tâmpiții ălalți de locuitori ai acestei planete de rahat.

*

- Ia dă-te mai acană, măi Ochi Albaștri Coaie

Negre, și lasă un domn respectabil să se ducă la budă – îi zice Adrian lui Placido – că tu n-ai băut șapte beri, ca mine.

Marcel tușește ca și cum s-ar îneca brusc cu ceva și-i aruncă o privire furișă lui Harry, pe fața căruia nu se poate citi nimic. Porecla asta a fost inventată de sărmana Doina, care avusese din plin darul numelor de pomină. Exersat, cum era și firesc, mai întâi pe propriu-i bărbat: mulți ani, Harry a fost Cioroi Reumatic și Bâtlan Cufurit pentru toți cei din jur, după ce ea îi zisese odată așa, nervoasă că el se întorsese de la serviciu fără să cumpere nimic de mâncare. Numele i se cam potrivea: uscat, cocârjat, cu o figură, de regulă, abătută, a arătat toată viața ca unul abia sculat după o boală grea. Deși n-avea nici pe dracu', după cum observase tot Doina. Așa era, într-adevăr, dar aparențele te pot înșela: mă, când te întâlnesc, primul lucru care-mi vine-n minte e să-ți dau ceva de mâncare, îi spusese odată Marcel.

Cu doi ani în urmă, Ochi Albaștri Ețetera s-a cuplat cu Borâta, cea mai urâtă pisică maidaneză pe care a văzut-o Harry vreodată, cu o blană mizerabilă, bălțată și parcă jengoasă, cu pete gri, maronii, negre, portocalii, aducând mai degrabă a hienă – asta, deși o distinsă domnișoară de familie, din același neam cu el, cu ochi albaștri adică și cu o cocheta zgârdută prevăzută cu

imitații de cristale Swarovski, îi dăduse târcoale vreo câteva zile. „Borâta”, numele acesta i-l pusese, bineînțeles, Doina. Biata Doina avusese din plin darul porecelor cu apropos ucigător, de pildă, zeiței Justiției din scuarul de la capul străzii, cu un sân dezgolit și cu legătura peste ochi, i-a zis odată Stripteuza Chioară – și așa i-a rămas numele, cel puțin, printre vecinii și prietenii lor. Aceasta, desigur, după scandalul bubuitor de care fuseseră pline toate ziarele și televiziunile, cu judecătoria aceea din Piatra Neamț care jucase prin niște filme pornografice.

- O să crăp, zice Adrian, întorcându-se de la toaletă, dar o sticlă tot mai beau, 'tu-i Cardiologia mă-si... bine că n-a fost infarct... doctori cretini...

- Ai o săptămână – face Harry – de când ai ieșit din spital?

- Ba chiar două. Și n-am nici pe dracu'.

- Părerea ta, moșule, părerea ta... murmură absent Harry.

Adrian a stat în spital, la Elias, cu un țigan mai tânăr decât el, dar cardiac din motiv de supraponderal și alcoolic, fost milițian, după cât de pare, locuind, acum, într-un sat de prin Călărași, dar care, după cum spunea, a stat vreo câteva zeci de ani în buri-cul târgului, la București – și anume, în același palățel cochet cu Costin Negruzzi, pe care zicea că-l cunoaște bine.

Cred și eu, rânjește Harry, o viață

► întreagă l-o fi spionat și terorizat pe maestrul... Acum, vecinul de rezervă al lui Adrian era supărat rău – și i-a povestit de ce: fecioru-său, în vârstă de doisprezece ani, căruia tocmai îi cumpărase cu câteva zile în urmă un telefon celular de zece milioane de lei, îl făcuse praf încercând să-l încarce – pe scurt, legând de el două sârmulițe pe care le-a băgat în priză.

ICRAL-ul umpluse centrul orașelor, casele cele mai grozave de acolo, cu milițieni și cu colaboratorii acestora („armată, poliție: organisme create și menți-

nute cu scopul principal de a da elementelor antisociale un rol acceptabil în structura socială”, fusese odată de părere un sociolog din Franța). Așa se face că pleava, pegra, lumea interlopă, exilată, în restul țărilor lumii, la periferie, în favella – la noi ocupă centrul marilor orașe. Noaptea, bulevardul Magheru e mult mai periculos decât mahalalele de blocuri ceaușiste, zice Adrian.

- Normal, face Harry. În blocurile pe care le desconsideri tu, ca un ciocoi borât ce ești, locuiesc alde oamenii muncii, care au dat bani buni pe apartamentele lor. Și când ești

ocupat cu plata ratelor, parcă nu prea-ți arde de scandaluri și cafturi, de aia-s așa de liniștite.

- Nu liniștite, pustii, zice Marcel. Pustii după ora stingerii. Seara, în Berceni, aproape că nu vezi lumini aprinse. Oamenii se culcă teribil de devreme, ca să facă economie de curent, probabil.

- Așa e, dar milițienii și frații lor, pârnăiașii, din buricu' târgului n-au dat nici un ban ca să stea în casele foștilor burghezo-moșierești, las' că nici n-ar fi avut de unde. I-a adus ICRAL-ul ca să-i, vezi Doamne, civilizeze prin amestecarea lor cu oamenii cumsecade. Dar

i-au civilizat ei pe ălalți. Legea contaminării, alăturarea unei celule bolnave de una sănătoasă nu duce niciodată la vindecarea celei bolnave, ci taman invers. Regula minimei rezistențe, e mai ușor să cazi, să decazi, decât să te ridici.

- Vai, da' antisemit mai sunteți, domnu' Goebbels... murmură perfid Adrian.

- Ca toată lumea, bătrâne, ca toată lumea... doar nu vrei să fac notă discordantă. Si Romae vivis Romano vivite more...

Poem cu Nichita

Monica Mureșan

astă noapte l-am visat pe Nichita
încerca să mă convingă în felul său
atât de solemn și imperial că există o vibrație
pe care o putem numi timpul frumos
acesta nu are prezent trecut sau viitor
el este o stare și o stare nu ai de ce
să o conjugi ar fi ca și cum ai pune o clipă la jug
când de fapt i-ar trebui aripi
timpul frumos are grade de comparație
deși odată ce e frumos nu ar avea rost și nu știu
la ce bun să fie foarte frumos mai mult ca
frumos ori cel mai frumos
el e perfect pentru că
este frumos de la Dumnezeu
și aici nu ai cum interveni prin artificii stilistice

nici nu este cazul să-l umanizezi cum s-a făcut
bunăoară cu pătratul ciobit la un colț
ce devenise perfectibil doar prin abaterea
de la colțul drept ce-i cam lipsit de sensibilitate
a-l îmbunătăți ori manevra ar fi ca și cum
în loc să-l redefiniști ai obliga o repetiție
să fie unică

și asta este deja catastrofal
nu e bine să încurajăm o astfel de manifestare
chiar dacă ea ne dă o ocupație intelectuală
este mai bine să rămânem la neutralitatea cercului

timpul frumos pare a fi mai degrabă rotund
și tot ce este aproape circular are efecte pozitive:
unui corp rotund îi poți da roată spre a-l observa
a-l atinge pipăi mirosi gusta linge sau cântări
el ne poate mângâia mai ușor
trecând pe lângă noi
el pare dacă nu desăvârșit cel puțin sigur
și chiar complet
în general lucrurile rotunde zboară
așa le stă lor bine
deși aceasta e mai mult decât o calitate
ori o însușire
e chiar o stare sau un fapt
dar frumosul rotund este consecința unui fapt
încheiat neîntrecut și nerepetabil

... îl ascultam pe Nichita
și-mi dădeam seama ce dor îi este de noi
cât de multe ar avea de trimis de acolo
din tărâmul zămisliilor
unde pesemne a fost primit regește
elocința lui străbătea ca lumina ori sunetul prin
peretele nevăzutului și neauzitului
i-am mulțumit că mi-a dictat
acest poem despre timpul frumos
și i-am auzit atât de aievea respirația
cum trece izvorul susurând peste pietre rotunde...

Poeme de Constantin Barcaroiu

publicate în volumul „Cetatea mea” în anul 1939, la editura Cugetarea

RESTITUIRI

CONSTANTIN BARCAROIU (1895-1974), actor, poet și romancier cunoscut în perioada interbelică, definit de Dictionarul Scriitorilor Români ca „un spirit al contrastelor, marcat de conflictul între ideal și real” a cărui poezie este „expresia unei sensibilități delicate, rănită de mizeriile existenței”.

Ca actor, a interpretat pe scenele diferitelor teatre ale Bucureștiului peste două sute de roluri și a fost distins cu un Ordin Național; și-a încheiat cariera la Teatrul din Reșița. Ca scriitor, și-a câștigat notorietatea în epocă grație romanului PERIFERIE, care a cunoscut un notabil succes de public. Dar reprezentative par să fie volumele de versuri, „muzicale și cu o fină caligrafie a imaginii”.

ÎN NOAPTEA DE-NVIERE

Bat clopotele-n noapte
- O dără vibratoare de lumină -
Și glasurile, deznădăjduitor de triste,
Tot strigă din altare spre turla de biserică:
"Cristos a înviat,
Veniți de luați lumină!"

.....
Dar unde-s credincioșii cei dornici de lumină?...
Bat clopotele-ntruna, adânc, în miez de noapte
Și glasul lor de-aramă
Dumnezeiesc îi cheamă
Spre țelul luminos...
Dar oamenii știu bine că-n fiecare an
Reînviază Pan
Și moare iar Cristos!...
Mai cruzi ca-ntăia oară
Îl răstignesc pe cruce
Și pe mormânt i-așază un munte de uitare...
Și clopotele roagă pe-nchinători să vină...
.....

Dar unde-s credincioșii cei dornici de lumină?...

Acum Satan apare

Triumfător, călare pe globul pământesc.

Făuritor de aur,

A pus sclipiri ciudate în fiecare ban

Și-a câștigat credința,

Și-a cucerit pământul cu fiecare an.

Bisericele toate le-a-mpodobit cu aur;

Și preoții, și sfinții, și-altare, și icoane,

Le-a-mpodobit pe toate cu aur mult și greu,

Gonind pe Dumnezeu...

Și oamenii, atunci,

Ușor s-au închinat vițelului de aur!...

.....
Iar clopotele-n noapte, de bat, nu se aud.

Nici glasul care strigă, mai trist, mai disperat;

"Veniți de luați lumină,

Cristos a înviat!..."

Sunt mii de ani de-atuncea, de când muri Cristos!...

Mulțimea nu mai știe la cine se închină...

.....
Vai! Unde-s credincioșii cei dornici de lumină?...

UN TRIST IERUSALIM

Când ai plecat de pe culmile Nazaretului
Să-ndeplinești prorociile profetului,
Când Ierusalimul Ți-a deschis porțile, sărbătorește,
Și osanale Ți-a cântat poporul ca la un Crai Domnesc,
Credeai că lumea Ta, din vise, se-nfiripă?...
Nu! Ei Te-au prins și Te-au legat în pripă,
Cuvinte de ocară Ți-au spus și Te-au bătut,
Chiar ucenicii Țăi te-au părăsit și Te-au vândut!...
Te-au așezat, tâlharii, pe cruce-ntr-un tâlhari,
Dar Tu-i priveai tot blând, cu ochii Țăi cei mari,
Și înălțând durerea-Ți spre ceruri, peste veac,
Cu milă Te-ai rugat: "O! Iartă-i Doamne, iartă-i, că ei nu știu ce fac!"
O! Câți Iisuși, de-atuncea, s-au răstignit pe cruce?...
E plin întreg pământul pe oriunde te-ai duce!
Blestem și sânge-apasă pe orișicare veac;
Și azi tot răii tari sunt, și-aceiași lucru fac.
Pe cruci mai mari, mai grele, Iisus și-acuma moare!
Și-aceiași turmă oarbă, peștrițele popoare...
Și lumea Ta, Iisuse, Dumnezeiesc sublim,
rămâne tot aceeași: Un trist Ierusalim!...

Dorel Schor

Doi ani i-au trebuit lui Albrecht Durer ca să picteze un triptic religios, plasat în centrul unui altar. Lucrarea este considerată una dintre cele mai bune, dar și-a câștigat cu adevărat celebritatea datorită mâinilor unui apostol aflat în rugăciune. Și mai celebră decât pictura este, în mod paradoxal, studiul preliminar al acestor mâini. De fapt studiile, pentru că i-au trebuit maestrului german nu mai puțin de optsprezece variante de studiu ca să se declare mulțumit.

Corneliu Baba susține că să pictezi mâinile este foarte greu și foarte expresiv. Pictorul trebuie să facă mâinile să vorbească... Credincios

Mâinile care vorbesc

acestui principiu, el și-a imortalizat personajele în portrete în care mâinile (ne) vorbesc nu mai puțin decât figurile. Ele completează personalitatea subiectelor. În autoportrete plasează adesea mâinile în prim plan, acoperind sau completând parțial fața, tocmai pentru a o întregi.

În Răscoala (1907), tabloul atât de mediatizat al lui Octav Băncilă,

ar fi sugerat numai severitate, dacă mâna ca o gheara nu i-ar completa răutatea demonică și necruțătoare.

Îmi amintesc de un tablou al lui Baruch Elron intitulat „Dureea”. Îngenunchiat de suferință, un bărbat ridică mâinile ca un strigat de disperare, de ajutor dar și de speranță. Lucrarea a devenit simbo-

zat al lui Octav Băncilă, pumnii strânși ai țăranelui au un mesaj social, dar și mai mult vorbesc mâinile croitorului sau, pictat cu nu mai puțină deferență. Încerc să descopăr o intenție de subtilă ironie într-un tablou controversat semnat de Dan Hatmanu în perioada „epocii de aur”, în care Ștefan cel Mare, desprins dintr-o icoană, întinde mâna către cuplul Ceaușescu...!

Mâna crispată pe jilț a cardinalului Fernando Nino de Guevarra, în cunoscuta pictură a lui El Greco, concurează în expresivitate cu fața sa în-crincentată. Privirea aspră a marelui inchiizitor

lul unor congrese internaționale de medicină, tocmai pentru forța de comunicare comparabilă, în opinia specialiștilor, cu Strigătul lui Eduard Munch. Portretul mamei, semnat de Miriam Cojocaru, polarizează lumina și atenția

privitorilor pe chipul dar și pe mâinile muncite care reflectă în aceeași măsură personalitatea distinctă a modelului.

Exemplele sunt foarte numeroase. Voi încheia cu mâinile cele mai celebre, pictate de Michelangelo pe o secțiune a frescei din Capela Sixtină - Crearea lui Adam, conform legendei biblice. Degetul paternal al Creatorului (digitus paternae dexterae) este îndreptat către mâna primului muritor, Adam. O dovadă în plus că mâna l-a creat pe om...!

prof. dr. Gheorhe Valerică Cimpoca

Gheorhe Valerică Cimpoca

De la o zi la alta, vedem cum iubirea se pierde, iar egoismul câștigă teren. Dacă vom lăsa ca iubirea să piară, atunci și noi vom muri. Să nu permitem ca cea mai mare virtute „iubirea”, să dispară de pe pământ. Ea ne ajută să transcendem tot ce e pământesc și superficial și să atingem profunzimea ființei și Divinul. Numai ea ne salvează și ne arată calea spre un viitor mai bun. Cum spune apostolul Pavel: „Fără dragoste nimic nu e”.

„Iubirea este un stadiu al conștiinței. Iubirea îți acordă libertatea de care ai nevoie și te ajută să fii tu însuși” (Osho). Într-adevăr, iubirea ne revelează eul nostru launtric ca să aflăm cine suntem noi cu adevărat și ne ajută să ne manifestăm liber, neîngrădiți de nimic, așa cum el ne dictează. Iubirea este impregnată în fiecare celulă din noi și în fiecare lucru din exteriorul nostru în care există viață. Iubirea vine de la Dumnezeu pe unde de o frecvență

Rațiune, Iubire și Credință (4)

„Iubirea este aripa dăruită de Dumnezeu sufletului pentru ca ea să urce până la El” - Michelangelo Buonarroti

foarte înaltă și cuprinde tot universul. Cine are capacitatea de a interacționa cu aceste unde poate primi o parte din cuantele iubirii, fără să afecteze energia acestora. Este suficient de multă iubire în univers.

Cel mai frumos lucru la noi, oamenii, este capacitatea de a iubi. Și aceasta ne spune ceva despre Dumnezeu. Apostolul Ioan în Sfânta Scriptură spune: „Dumnezeu este Iubire”. Iubim pentru că Dumnezeu iubește. El dorește ca noi să simțim iubirea Sa în viața noastră și astfel să fim fericiți conform dorinței Sale pe care a avut-o la întemeierea lumii.

Gândindu-ne la noi înșine, suntem adesea prea siguri de faptul că modul nostru de gândire este cel mai bun, că deciziile pe care le luăm și concluziile la care ajungem după ce analizăm o serie de fapte sunt cele mai bune, indiferent dacă aceste concluzii sau decizii se referă la propria noastră persoană sau la alții, la evenimente mari sau obișnuite. Din nefericire însă, de multe ori constatăm după un anumit

timp că acțiunile pe care le-am întreprins au dat greș, că atitudinile pe care le-am luat față de alte persoane sau față de anumite lucruri ne aduc prejudicii. Care este sursa acestor erori? De ce nu le putem preveni? Cum le putem controla? Răspunsul la aceste întrebări se află în modul diferit în care ne structurăm, pe baza experiențelor trecute, modul de analiză a informațiilor, modul în care suntem înclinați să percepem realitatea din jur. Deși suntem ființe raționale, capabile să gândim logic și să descoperim erorile din gândirea altora, calea pe care o alegem pentru a lua o decizie sau pentru a trage o concluzie nu este întotdeauna logică atunci când este vorba de propria noastră persoană. De-a lungul istoriei am elaborat concepte și teorii după care să ne organizăm viața. Conceptele și teoriile pe care oamenii le-au propus și le-au adoptat nu au nimic de a face cu adevărul. Nici o teorie nu înglobează adecvat realitatea. Nu se poate descrie realitatea. Nimeni nu poate. Adevărul nu este exprimat nicio-

dată în cuvinte. El este observat dintr-o dată, ca rezultat al unei anumite atitudini. Această atitudine va trebui să fie o atitudine de deschidere, de bunăvoință, de a descoperi ceva nou. Asta înseamnă învățarea din punct de vedere al spiritualității și dezvățarea de aproape tot ce am fost învățați. Trebuie multă bunăvoință și ascultare. Ascultăm cu intenția de a descoperi ceva nou. Asta este important. Este greu pentru oamenii care „dorm”. Iisus a adus vești bune și cu toate astea a fost respins. Nu pentru că era bine, ci pentru că era nou. Noi detestăm noul. Nu vrem lucruri noi, mai ales când ne tulbură, mai ales când ele implică schimbare. Pentru cei mai mulți oameni schimbarea vine mult prea târziu și auzi persoane spunând „M-am înșelat toată viața mea”. Dumnezeu, să auzi așa ceva! E ca și cum te-ai uita la minunile lumii. Aceasta este credința, o deschidere către adevăr, indiferent de consecințe, indiferent unde ne duce. Aceasta este credința. Nu convingere, ci credință. Convingerile noastre ne dau puțină siguranță într-o lume nesigură, dar credința ne dă o siguranță deplină într-o lume sigură. Dumnezeu este cel ce ne poartă grija și ne arată calea spre această lume. Ești gata să-L urmezi și ești deschis, larg deschis!

Va urma

Ion Iancu Vale

Povestea celestului zbor a lui Ion Lasămăverde și a nepotului său Iarel (2)

La porta casei îndoliate aștepta un car mare, împodobit cu crengi verzi de brad, așezate pe dricurile largi și acoperite cu un covor greu, înflorat, de lână. Două perechi de boi mari, cu coarne lungi, aduse și pielea curată ca neaua stăteau înjugăți la car. În fața lui veniră, câte doi, fete și băieți, ținând în mâini coroane de flori, coșuri cu colivă și colaci. Doi dintre ei puseseră o fundă mare, roșie peste pieptul mortului ținând-o unul de un capăt, altul de celălalt, cum era obiceiul pentru tineri necasatoriti. Înaintea lor păseau încet țârcovnici cu prapuri frumos pictați. În fruntea cortegiului se aflau preoții, trei la număr, înveșmântați cu straie brodate și tivite cu aur, cu cruci mari tot de aur atârându-le până pe pantece, cu potcapuri înalte, negre, peste pletele albe, după datina biserici ortodoxe. În mâini aveau cădelnițe fumegânde și zornăitoare, iar în bărbile lungi și zăpezite rumegau cântările de îngropăciune.

Era un cortegiu impresionant și multă lume în afara rudelor vărsa lacrimi și bocea, unii amintindu-și de morții lor, alții gândindu-se la propria moarte. Clopoțele de aramă ale vechii biserici crestine sfâșiau seninul cu dangătul lor într-o dungă. Mulțimea se opri în centrul satului, popii făcură o slujbă și rudele mortului arun-

cară peste creștele celor prezenți banii mărunți, de trecere. Sicriul intra pe sub arcada bisericii, printre porțile grele de fier, acum deschise larg. Lumea nu intrase toată în curte, de altfel nici nu ar fi încăput, când se făcu auzit un zgomot puternic, asemenea unei revărsări de ape. Din spatele bisericii, dinspre cimitir năvăli un cârd de cerbi, imbulzindu-se, mugind și lovindu-și între ei coarnele largi și bogate. Oamenii abia avură timp să se ferească, speriați și doar o minune scapă teafăr carul aflat în mijlocul curții. Când ultimul cerb dispăru înspre pădurea ce înconjura ca un brâu satul, Ion Lasămăverde „deranjat” din somnul lui de piatră se ridică în capul oaselor și strigă: „Ia biciul Iarel și mână boii să zburăm, iar voi fraților așteptați-mă acasă că mă întorc să prăznuim!”, a mai zis Ion. Iarel smulse biciul din mâna buharului și chiuind făcu boii să se urnească. Animalele își îndoiră picioarele, își ridicară capetele puternice și se înălțară spre cer, trăgând după ei carul în care Ion și Iarel păreau niște zei. Nu se mai auzea nici dangătele clopotelor, nici cântecul popilor, nici suspinele oamenilor. Se așternu o

tăcere cu adevărat mormântală. Toată suflarea amuțise încremenită privind carul ce se făcea din ce în mai mic, din ce în ce mai mic...

2

Lumea aștepta cam de mulțor, dar Ion Lasămăverde întârzia. În curtea largă erau așezate mese de lemn acoperite cu ștergare mari, albe, cu marginile înflorate, pe care se aflau cești și sticle cu țuică. În jurul meselor, pe bănci tot de lemn se așezară mulți săteni. Nu lipsea decât Ion și locul din capul mesei îl aștepta gol. Cei prezenți se cam plictisiseră așteptând, iar țuica dogorită de soarele puternic se cam încălzise. Cineva zise că ar fi bine să înceapă praznicul căci, probabil, carul cu cei doi fusese oprit în înalturi. Însă, chiar atunci, în strigătele de bucurie ale mesenilor, carul poposi lin în fața porții. Din el sări Ion mai viu ca oricând, intra în curte și se așeză pe scaunul pregătit, îndemnând să se toarne băutură și să se aducă mâncare. Iarel care se mai afla încă în drum adăpă boii și le puse sub boturi o mână de fân. Aduse apoi un scaun și se așeză lângă Ion. Cei prezenți începură să bea și să mănânce în tăcere

așteptând ca „zburătorii” să înceapă să povestească. Ion însă le strigă să fie mai veseli, că doar e vorba și de o înviere nu doar de o înmormântare și vru să-l trimită pe Iarel după un lăutar. Nu mai fu cazul, căci din drum se auzi un glas zicând: „Aici sunt bucurie!” și în curte intra un creștin tuciuriu, slăbănog și zbârcit, cu o vioară sub braț. Era Ghiță Șap-teluni, care îmboldit de o presimțire fericită, sosise la timp din celălalt capăt al satului. Mulțumit, Ion privea din capul mesei, precum vodă divanul, iscodind dacă bunii lui prieteni erau prezenți. Îl văzu la masă pe Viță Măgădău pe care oamenii se cam fereau să-l invite la nunți pentru că era un băutor și un mâncău fără pereche.

Odată, într-o toamnă, a venit la maică-sa o vecină care se văita de mama focului că a dat ursul iama în livezile de pruni. Dintre Vâlcele, unde a văzut chiar ea sub prunii din grădina ei o balegă mare, plină cu sâmburi de prune. Viță, care tocmai se afla în spatele ei, râdea pe înfundate. **Va urma**

Anca Opreșcu

În zi luminată de april', am pășit în cetatea Târgoviște, ca și când m-aș fi întors acasă. Am adus cuvânt și muzică, am adus Apă de Ploaie să binecuvânteze Calea Luminii la care am fost părtași și din care ne-am adăpat ochii desculți și

La Târgoviște, LANSARE DE CARTE

Într-o Joi cu voi și cu Apă de Ploaie

cele 21 de grame vibrând la unison cu viul oamenilor de aici.

Primul popas a fost într-un spațiu luminos, în casa cuvântului scris, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, pus la dispoziție din generozitatea și dragostea pentru cuvânt și muzică de doamna director Carmen Vădan, într-o fericită „complicitate” cu Cristi Iordache, cel ce întoarce cu pricepere și cu sufletul ceasul culturii în cetatea străveche. Alături de Cristi, prieteni dragi, coborâți din virtual în lumea noastră cea de toate zilele, Petruța Șerban, Stochiță Atena Gabriela, Adrian Adi Melicovici au adăugat 21 de grame Apei de Ploaie,

mângâindu-l ori dojenindu-l cu drag.

Alături de mine, Walter Dionisie, muzicianul ce a reușit să-mi scoată din „fire” cuvântul, să-l îmbrățișeze în sunete atât de simple și de aproape de bătăile inimii, Anamaria Nicoară, un artist complex, în care sensibilitatea și

sporind deodată cu ea și cu noi.

Și, pentru că am scris de dragul tăcerii și nu al cuvântului, am fost onorată de părerile unor oameni de marcă ai poeziei, domnii Voicu Constantin, Ion Iancu Vale, Grigore Grigore, oameni ce „se țin de cuvânt”, cântărindu-l, gustându-l, rostindu-l,

forța fuzionează în compoziții de-o rară frumusețe și vibrație înaltă, Adi Cretzu - un poet al fierului, ce îmblânzește metalul pentru a-l dărui în forme care să ne vorbească.

După acest minunat popas, după ce am străbătut Calea Luminii, am fost găzduiți într-o locație de excepție, Cocosul Negru, mai mult decât un pub, un loc în care muzica de calitate este în apele ei... de ploaie, de aceasta data, loc în care Walter și Anamaria au susținut un concert de zile mari... precum Joia cea Mare. Îi mulțumim lui Mihai Constantinescu pentru minunata primire și pentru deschiderea către calitate și bun gust.

Și, cum se cade, în încheiere...

Mulțumesc din tot sufletul meu mamei... că a îndrăznit să mă nască, lui Dumnezeu... că este atotputernic, morții... că m-a lăsat în pace, iubirii... că se visează imposibilă, și celor care mi-au arătat cum cade apa de ploaie...

Anca Opreșcu

lumina cea de toate zilele

ascuți...
neauzit foșnește lumina
în umbra-ți albă -
substrai neatins
aninat la marginea tăcerii
tulburi cu piciorul desculț
apele cuvântului
în cercuri de neliniște oarbă
aduni lumina din cenușa neplecării
rămânându-i în urmă,
talpă nerostită de drum
iubitule,
măine îmi cioplesc un felinar de
piatră
să pot auzi, deodată cu tine,
ne-întoarsă vreodată
în aceeași privire,
lumina...

veniți de luați-vă

Veniți de-mi luați carnea de pe oase
Cerșesc dezbrăcare...
Veniți de-mi luați visul de sub cap
Cerșesc nedormire
Cuvântul de la gură
Veniți de-mi luați
Cerșesc ne-liniște
Dezveliți-mi dinții de zâmbet
Lacrimă cerșesc
Scobiți orbita mea de lumină
Cerșesc uitare

Poeme din volumul „Apă de ploaie”

Veniți de luați din mine
Palma asta întinsă
Poftind cerșire...
Veniți de vă luați
Pe voi...

înviere

Îmi țin răsuflarea
să nu răzgândesc morții
pe partea umbroasă a lumânării
îmi curge fierbinte
lumina
în palma
cu linii viu-afânate...
sunt mort și mormânt
deopotrivă
vie
lumea mă plânge de mâine...
mai am de murit o veșnicie...

anonima...

m-am aplecat asupra pietrei
și mi-am văzut ochiul
privire fiind
statuiei din lăuntru ei.

m-am ridicat de-asupra frunzei
și mi-am văzut căderea
toamnă fiind
înălțării din lăuntru ei.

am pășit pe drum
și m-am văzut
țărâna sub-pasului
fiind
fără-de-urma din lăuntru drumului.

un nume mă căuta
prin risipirea
căreia mă dedasem

fiind...

iar piatra, și frunza, și țărâna
mi-au spus
NU
mai mult
decât cea care sunt..

în urma mea

în urma mea nu am lăsat vreun înger
deși parfumul lui va fi rămas
pe-o ramă oarbă aninându-și ochii
căzuți din rugăciune în păcat

în urma mea nu am lăsat vreun demon
deși amare ierburi îmi fumegă în trup
și din a dulce sânelui otravă
oștiri de demoni strigătul mi-au supt

în urma mea nu am lăsat vreun
zâmbet
deși o lacrimă l-a povestit
cum din durere eu ciopli-voi crucea
pe care zâmbetul mi-am răstignit

în urma mea, sub-pasul mi-am lăsat,
întoarcerea în dulcea neplecare,
lumina să-mi destrame al ochiului nesăț
și să-l ivească iară
în oarba-mi depărtare.

alb doliu

în șoapta pasului
mă adăpostesc
de negăsirea iubirii
eu,
cea stearpă de cuvânt,
cea schiloadă de lumină
eu și dimineața
ce-mi jalește numele uitat
pe buzele
dumnezeului mut...

alb doliu
târâsc prin colbul privirii
în umbra neîncepută a absenței
îmi strig iubitul
în durerile facerii
lumii
pe numele de apoi
al omului:
„dumnezeule!”

alb doliu
cât văd cu ochii...

Reflecții

**Zoe Dumitrescu
Bușulenga**

„Per total nu m-am gândit niciodată la mine. Nu m-am socotit o persoană atât de importantă încât să mă privesc ca pe un obiect demn de contemplat. M-am vazut pe bucăți. Iar opiniile pe bucăți erau foarte diverse, raportate la funcția pe care o îndeplinea fragmentul acela din mine.

...Când eram copil, eram foarte timidă. După părerea mea eram și foarte cuminte. Mă socoteam puțin nedreptățită. În jurul meu erau copii foarte frumoși (verișoarele mele) care-mi dădeau complexe încă de atunci. Cu vremea, mi-au mai trecut complexele. De toate nu am scăpat însă nici până azi. De cel mai grav, de timiditate, mai ales de timiditatea în public, nu m-am vindecat. În întreaga mea carieră universitară făceam puls peste 90 la fiecare curs și la fiecare seminar, ori de câte ori le vorbeam studenților. Și aveam până la șase ore pe zi. Eram înțeleștată, crispată, de fiecare dată. Pe măsură ce vorbeam, sub înrăurirea ideilor care se succedau în mintea mea, această stare se risipea. Tot din pricina concepțiilor mele despre ce ar trebui să fie noblețea unui fizic nu m-am dus la mare decât după 50 de ani, când am zis că nu mai sunt femeie, sunt un obiect, deci mă pot expune. Am avut însă șansa (consolarea mai degrabă)

că studenții mei se atașau foarte mult de mine. Asta era un medicament pentru complexele mele. Înaintea sfârșitului trebuie să recitesc marile cărți ale literaturii universale.

...Reușesc să stabilesc foarte ușor punți de comunicare cu oamenii. Vin încă la mine oameni foarte tineri. Unii au legătură cu filologia, cei mai mulți nu. Am legături foarte strânse cu Asociația Studenților Creștini Ortodocși. În ultimii 4-5 ani aproape ca m-am stabilit la Mănăstirea Văratec. Stau acolo cel puțin opt luni pe an. Respir în acel loc sacralitate. Vin tineri, și de la Teologie, și călugări, și mă vizitează. Preocupările mele au încetat să mai fie exclusiv literare, au devenit și legături spirituale. Îl caut pe Dumnezeu.

...Cei care mă vizitează acum îl caută și ei. Unii, dintre calugării mai vârstnici, dintre preoți, L-au și găsit. Sunt pe calea unei nădejdi. Așa și reușesc să ies din contingent. Altfel n-aș putea să trăiesc cu ușurință în atmosfera actuală. Pentru că formația mea este de umanist, de carte, de cultură, așa cum o înțelegem pe vremuri noi, intelectualii. Aveam niște modele, pe care am încercat să le urmăresc, scara de valori era cumva fixată. Trăiam într-o lume sigură, în măsura în care cultul valorilor stabile îți poate da ție sensul unei stabilități.

...Azi, pentru mine personal, pentru cei puțini rămași din generația mea, spectacolul lumii contemporane este de-

zarment. Mă simt într-o mare nesiguranță, pentru că toata tabla de valori în care am crezut s-a zguduit. N-aș vrea să spun că s-a și prăbușit. Suntem însă neliniștiți, puțin nedumeriți, suntem și triști; ceea ce se petrece pe planetă nu-ți dă senzația unei liniștiri iminente. Ce se întâmplă acum seamănă cu perioada prăbușirii Imperiului Roman, dar acele zguduirii erau provocate de venirea lui Iisus: era înlocuită o pseudo-spiritualitate cu spiritualitatea adevărată. Dar cine vine la noi astăzi? Ai zice că mai degrabă vine Antihristul, nu Mântuitorul. Nădăjdiesc ca omenirea să-și revină din această clipă de orbire, care cam durează. Opere care nu se mai citesc, lucrări muzicale care nu se mai cântă...

...Există și o criză a culturii. Mă uit la programele Universităților. Nu mai găsesc nici urmă de greacă, de latină. Respectul pentru clasici nu mai există. Nu ne interesează trecutul, numai prezentul. Iar asta ne taie rădăcinile. O lume fără rădăcini este o lume fără morală. Se vorbește puțin și despre intelectualii dintre cele două războaie mondiale. Sunt nume care nu se mai pronunță, opere care nu se mai citesc, lucrări muzicale care nu se mai cântă. Există un fel de indiferență față de trecut. Lumea a început să uite să vorbească, pentru că nu mai citește.

...Din fericire, mai sunt câțiva scriitori din cei vechi. Nu știu în ce măsură mai sunt ei productivi. Primesc foarte

multe cărți, mai cu seamă poezie. Sunt autori noi, foarte tineri. Mă întreb însă de ce nu mai scriu cei vechi - D. R. Popescu, Breban, Bălăiță. Acum apar nume noi. Se fac tot felul de ciudățenii în numele postmodernismului. Am încercat să afl ce este postmodernismul. I-am întrebat pe ei. N-au fost în stare să-mi răspundă. E o artă din cioburi - totul este fărâmițat - mi s-a spus. Dar Spiritul are o facultate: aceea de integrare, de a face din fragmente o totalitate. Asta au făcut clasicii. Azi am senzația că trăim procesul invers - ne diseminăm, ne risipim.

...Eu nu înțeleg un lucru: când e atâta frumusețe întreagă pe lume, cum pot să mă duc să mă uit la firimituri, când eu am bucuria integrală a frumuseții? Și, dacă fărâmițăm frumusețea, cum vom mai putea face drumul invers? Credeți că de la manele ne vom mai putea întoarce la Johann Sebastian Bach?

...De la Freud încoace s-a produs o mutație: s-a pus sexul în locul capului. Asta e tristețea cea mai mare. Vedeți, la noi, la români, există o cuviință. Anumite cuvinte nu se pronunțau - nu erau niște tabu-uri, dar există o pudoare. Acum „cuvinița”, cuvântul acesta, a dispărut din dicționar.

...Nu am prejudecăți de niciun soi, dar felul în care ne purtăm ucide frumusețea. „Trupul este cortul lui Dumnezeu”, a spus Pavel. Ce facem noi cu el? Îl expunem, ca pe o

**Continuare în
pagina 33**

Vavila Popovici,
Raleigh, SUA

Despre intelectuali

Comunismul a creat acel odios sistem al securității în anul 1948, principalul instrument al represiunii împotriva poporului român. Modalitățile prin care s-a exercitat teroarea au fost multiple: arestări, anchete, torturi, condamnări, continuând cu teroarea psihologică - organizarea unei formidabile rețele de informatori, colaboratori, punerea la punct a unui diabolic sistem de diversiune și dezinformare a maselor, amenințări, șantaj și încheind cu presiunile făcute asupra întregului aparat de stat, economic și administrativ. Au fost întemnițați, uciși în închisori și lagăre de muncă sute de mii de deținuți politici, oameni de toate vârstele și de toate categoriile sociale și profesionale, printre care foarte mulți intelectuali, așa-zisa „cremă a intelectualității românești”.

Au avut loc persecuții religioase, manifestate prin lichidarea fizică sau aruncarea în temniță a preoților și credincioșilor, interzicerea unor culte, închiderea sau dărâmarea lăcașurilor de cult, precum și propaganda ateistă, presiuni asupra clerului, infiltrarea în rândurile membrilor cultelor a unor agenți ai Securității.

Gheorghe Gheorghiu-Dej în 1959 exprima atitudinea regimului comunist față de intelectuali: „Trebuie să luăm intelectualitatea s-o educăm, s-o ajutăm să-și revizuiască cunoștințele, pozițiile, s-o transformăm cu încetul, cu răbdare. Iar cei care nu dovedesc atașament față de noua societate, să fie aspru pedepsiți.” „Cine sunt cu manifestări dușmănoase trebuie aduși pe ring, boxați bine, făcuți knock out și eliminați”.

Nicolae Ceaușescu nu uita să sublinieze în repetatele sale discursuri, că intelectualii, studenții, funcționarii erau „pături ce trăiesc din munca celorlalți”.

Revoluția Română din 1989 a constat dintr-o serie de proteste,

lupte de stradă și demonstrații care au dus la sfârșitul regimului comunist din țara noastră și la căderea lui Nicolae Ceaușescu. România a fost singura țară din blocul estic care a trecut la democrație printr-o revoluție violentă, în care conducătorii comuniști au fost executați. Tinerii din toate orașele țării au ieșit pe atunci în stradă și au strigat „Libertate!”. Au fost mii de răniți și morți. După revoluție, tinerii rămași în viață păstrau speranța în sufletele lor. Abia ieșiți din matca universităților, își căutau un drum drept, dar care era greu de găsit. În 1990 și 1991 au fost șase mineriade, cea din 13-15 iunie 1990 din București fiind cea mai sângeroasă și mai brutală, când forțele de ordine, susținute de mineri, au intervenit folosind violența împotriva protestatarilor din Piața Universității și a populației civile. În acele zile ale mineriadelor, cei care li se păreau minerilor a fi intelectuali (după fizic sau îmbrăcăminte), au fost bătuți în plină stradă, unii amenințați chiar cu moartea. Mineriadele au făcut ca tinerii să-și vadă umbră viitorul și pe mulți, aceste mineriade i-au „alungat” din țară. Încă o dată, prin plecarea tinerilor, țara a pierdut din forțele sale și s-a făcut loc parveniților de tot felul să acceadă la putere și să ocupe funcții în conducerea instituțiilor. Puținii intelectuali rămași au început să se lovească între ei, instigați de forțe „malefice”. Și la această dată ne găsim în aceeași situație, intelectualii sunt centrifugați spre marginea societății și provocați a se „duela” între ei; televiziunile aduc, de cele mai multe ori, în prim plan, oameni care nu fac cinste țării - pseudo - intelectuali -, aceștia ma-

nifestând o atitudine nonșalantă, lipsă de bun simț și decență, folosind un vocabular vulgar, în numele libertății de exprimare. În spațiul politic s-a întronat ura și răzbunarea, mai nou otevizarea tulbură mințile poporului cu promisiuni mincinoase, provocând degringoladă, amenințând ordinea pentru care mai luptă unii politicieni bine intenționați.

Faptic, în spitale medicii sunt bătuți de către pacienți, în școli profesorii sunt bătuți de elevi, în biserici se intră cu ranga, despre preoți, biserică și credință se scriu articole defăimătoare; unii intelectuali sunt criticați, „scuipați”, din nou auzindu-se neroada lozincă de după revoluție: „Noi muncim, un gândim!”, lozincă preluată din comunism și fluturată în timpul mineriadelor! Cum adică? Orice muncă include o gândire; nu poți executa o muncă fără să gândești, fără să-ți folosești mintea. Doar nu suntem nici roboți și nici slugi ai instinctelor! Și, de asemenea, orice om care gândește, poate trece la acțiune, la materializarea gândirii sale. Deci, orice om normal gândește și muncește. Cu cât se gândește mai mult la ceva, cu atât mai puternică este emoția și crește probabilitatea ca gândul să se materializeze. Este valabil pentru orice îndeletnicire, fie a unei persoane cu studii superioare de specialitate, fie a unui

► muncitor specializat. Apoi, fără a ne pune gândirea la contribuție, cum vom reuși să ținem pasul concurenței de la nivel european și internațional în toate domeniile? Cine va executa activități de inovare și în ce mod? Intellectuali, prin chiar definiția termenului, sunt cei interesați de tot ce se poate adăuga cunoașterii lor, abordează problemele totdeauna din perspective noi. În Dicționarul explicativ al limbii române intelectualul este definit ca „Persoană care posedă o pregătire de specialitate temeinică și lucrează în domeniul artei, al științei, tehnicii etc.”.

Constantin Noica demonstrează în „Jurnalul de idei”, că „a gândi înseamnă a spune că asta nu e asta, iar actul de a spune că asta nu e asta - argumentat desigur - spre deosebire de animal pentru care asta e asta, dă gândirea și astfel începutul logicului”. Filozoful Nae Ionescu în „Cursuri de Metafizică” explică cuvântul „gândit”: atunci când cineva gândește un lucru înseamnă că are un conținut de conștiință; dar a gândi un lucru, nu înseamnă că el este și cunoscut: „Eu pot să gândesc un lucru fără să-l cunosc. A cunoaște un lucru înseamnă ceva mai mult, înseamnă întâi de a-l deosebi de tot ceea ce este altfel decât el, dar în același timp înseamnă a-l analiza și în ceea ce este el ca atare. Trebuie să-i aplic cele două operațiuni fundamentale carteziene: claritatea și distincția.”

Ca o concluzie, nu trebuie făcută confuzia între a gândi și a cunoaște, dar pentru ca ceva să fie cunoscut, trebuie mai întâi gândit.

Prostimea, mahalagii (fiindcă, Doamne, societatea este pestriță!), ies în față și ponegrec și defăimează personalitățile culturale ale țării, tot în numele așa zisei democrații. Oare se poate progresa în acest fel? Se pare că se repetă greșeala din comunism, se încearcă distrugerea intelectualității românești! Și pe atunci ca și acum, intelectualii, au fost și sunt considerați „dușmani ai poporului”. Vrem să ne întoarcem în vremurile „de tristă amintire” și să înlocuim din nou oamenii de valoare cu pregătire și nivel ridicat de conștiință, cu oameni fără pregătire specială și cultură? Eu una cred, (sigur că părerea mea prea puțin contează, vorba aceea: înainte nu puteai spune adevărul, acum îl poți spune, dar nu interesează pe nimeni!), că oamenii de valoare ar trebui căutați, găsiți și respectați. Lor trebuie să li se acorde încrederea maximă, fiindcă nu degeaba au învățat ani de zile în școli (cei care au făcut-o din dragoste!), nu degeaba au muncit cu profesionalism și dăruire în viață, nu degeaba au iubit oamenii cu care au venit în contact, nu degeaba au încercat să aducă picul de umanism printre oameni vindicându-i de boli și scăpându-i de moarte, instruindu-le copiii în

școli, scoțând frumosul în evidență prin diferite forme ale meseriilor, artei sau ale scrisului. De la cine să cerem mai mult decât de la acești oameni instruiți, dăruitori umanității nu pentru a-și realiza un trai material excelent, ci pentru a excela în trăiri sufletești? Sunt convinsă că atâta timp cât vor exista astfel de oameni cu dăruire, responsabili pentru ceea ce se întâmplă în țară - pentru că ești cu atât mai responsabil cu cât înțelegi mai mult - se va putea realiza progresul.

Un teolog, doctor în științe, semna un articol despre intelectuali și fără a da o denumire termenului de intelectual, arăta ce înțelege el prin denumirea de intelectual, începând să-i critice: „La ce sunt buni intelectuali? Evident că la nimic... bun. Într-o societate pe care nu o pot influența negativ (unicul lucru pe care s-ar pricepe să-l facă), intelectualii sunt niște inutilități costisitoare. De când s-a autoinventat specia lor, nu au făcut mai nimic util pentru societate”. Frumos dar oferit intelectualilor din partea unui intelectual, dacă e vorba să-l definim după studii și diplome, nu? Într-adevăr, nu întotdeauna diplomele certifică intelectualul!

Rodica Zafiu, profesor universitar doctor la Facultatea de Litere din cadrul Universității din București, într-un articol mai vechi, vorbind despre intelectualitate, dădea exemple de definiții ale intelectualului, din care

am reținut: În Dicționarul Enciclopedic „Cartea românească” din 1931, I.A. Candrea definește intelectualul ca „persoană care și-a cultivat mintea și se servește numai de inteligență spre a judeca lucrurile”; dicționarele franțuzești definesc intelectualul ca „individ care se apleacă asupra activităților intelectuale, spirituale, indiferent de nivelul de pregătire instituțională, în practică văzându-se ca fiind o persoană implicată în viața culturală și politică”; dicționarele din engleză definesc intelectualul ca „o persoană cu un intelect dezvoltat”. Mai precizează că în perioada comunistă definițiile au fost înlocuite cu un sens marxist „în variantă pur administrativă intelectualitatea fiind o pătură socială iar intelectualul o persoană care a urmat studii superioare”. Adevărat, noi știm cum se obțineau diplomele de studii superioare în perioada comunistă și cea post-comunistă, când un absolvent de facultate nu știa uneori să facă o cerere, nu știa să scrie, sau să se exprime corect românește. Aceasta nu era și nici nu poate fi cu adevărat o intelectualitate, ci „un produs pe bandă rulantă”, cum bine spunea cineva.

Scriitoarea Lucia McNeff, într-un articol „Despre luciditate și intelectualitate” precizează că a fi intelectual nu are nimic comun cu a avea o diplomă, o profesiune sau o specialitate, ci înseamnă, în primul

► rând, capacitatea unui individ de a fi lucid în ceea ce privește esențialul, a ceea ce se întâmplă în jurul său, de a fi liber în gândurile, ideile, valorile, actele sale. „Nu foamea și frigul ne va ucide, și nici frica sau lășitatea, ci prostia...” mai spune dumneaei. Și Einstein era sigur de infinitatea prostiei omeniești: „Două lucruri sunt infinite: universul și prostia, dar despre univers nu sunt așa de sigur.”

În 2009 s-a mai auzit un glas spunând despre intelectuali: „Știu că termenii trebuie să includă cultură, știință de carte, rafinament, generozitate, noblețe înăscută, umanism, umor, respect pentru valoare. Când te gândești la oameni cu astfel de calități, ți se pare și mai monstruoasă ura lumii românești împotriva intelectualilor și... filozofilor, o ură cu atât mai accentuată cu cât aceștia sunt din ce în ce mai puțini”. O definiție frumoasă și un adevăr trist!

Adevăratul intelectual trebuie să fie un om echilibrat, tolerant, lipsit de orgoliu, cu principii clare și bine definite, în baza cărora acționează, conștient fiind de răspunderea pe care o are pentru viitorul țării. Unii sunt de părere că despre un om nu se poate spune că este intelectual în timpul vieții lui, ci doar când și-a asumat datoria și misiunea de intelectual până la capăt, deoarece timpurile în derularea lor au arătat, spre regretul nostru, că unii intelectuali au avut pe parcursul

vremurilor atitudini neașteptate, care au mers de la acomodarea „călduță”, până la pactizarea totală cu regimuri totalitare, atitudini care nu pot fi scuzate. O minte sclipitoare, spunea că în viață trebuie să știi când poți să faci față unor situații și când este mai bine să nu te implici. De aici se poate deduce motivația tăcerii altor intelectuali, în anumite perioade, în care lipsa aplombului, a implicării a însemnat prudență, pe care unii au numit-o, pe nedrept poate, lășitate; prudență care însemna adevăratul curaj, pentru Euripide, marele dramaturg al Atenei.

În prezent, societatea trebuie să le dea tinerilor intelectuali cecuri în alb, fiindcă nu cred că avem timp să așteptăm o viață! Numai intelectualii tineri, beneficiari ai calităților mai sus enumerate, cu energia și dragostea lor de țară, și ținând cont de înțelepciunea oamenilor

mai în vârstă, pot salva România.

Și nu orice fel de intelectual, ci intelectualul creștin care este prin excelență un om pentru alții, intelectul său fiind un dar dumnezeiesc, o binecuvântare divină a celui îndrăgostit de cunoaștere, având menirea de a fi un „sacerdotum creationis” pentru realizarea armoniei în jurul său.

Nichifor Crainic (1889-1972), gânditor creștin-ortodox, tânăr teolog fiind, simțise că secolul XX se îndepărta de Evanghelie, că așa-zișii „oameni de cultură” nu mai voiau să audă de „viață intelectuală bisericească”. În 1913, Crainic afirma că un intelectual creștin „nu trebuie să scape niciodată prilejul de a pune față în față lucrurile cele vechi ale credinței cu cele noi ale civilizației, de a privi prin prisma religiunii toată complexitatea acestei civilizații și de a scoate în relief cuvântul Evanghe-

liei, clarificând astfel spiritele și introducând în viața modernă curentul viu și înviorător al credinței și moralei”.

Dumitru Stăniloae (1903-1993) observase și el că intelectualitatea română s-a îndepărtat de credința poporului: „Trebuie să sfârșim cu aceasta, trebuie să avem o altă intelectualitate. Trebuie să ne apropiem de spiritualitatea neamului nostru”.

Ne aflăm într-o perioadă grea pentru țară și rolul, în primul rând al intelectualilor, este să-și concentreze toate forțele pentru ieșirea cu bine din această perioadă, să se angajeze în politică, să dea dovadă de demnitate, de viziune clară, fiindcă așa cum spunea, după câte îmi amintesc, Jean-Jacques Rousseau, destinul fiecărui om înseamnă politică. Extrapolând, putem spune că destinul fiecărui popor înseamnă politică... bună sau greșită!

Dor de TATĂ

Când sunt copii noștri mici
Noi pentru ei suntem TĂTICI.
Ce gingaș e, și sună bine !
TĂTICULE, mi-e dor de tine

Dar anii trec și deodată,
Nu ești TĂTIC, acum ești TATĂ.
Dar și așa tot sună bine,
TATĂ, ... îmi este dor de tine

Dar cresc, nu le mai ești pe plac.
Din TATĂ, tu devii BABAC.
Și vorba sună trist și gol,
BABACULE, ... mai dă-mi un pol.

Dar viața e un foc de paie
Și vrei nu vrei, ajungi TATAIE,

Iar vorba ta, în răs e luată,
TATAIE ,... mai las-o baltă ...

Și-n anii care-ți mai rămân,
Te vor numi doar ĂL BĂTRÂN.
Și vorba lor te năucește,
BĂTRÂNE ,... ce-ți mai trebuiește?

Copile, să ai știință !
Am fost un tată cu credință.
Și din puțin, de-a fost să fie,
Eu am răbdat, și ți-am dat ție.

Dar fă-mi, te rog, o bucurie;
La cimitir, de vii la mine,
Să-mi zici ca în copilarie;
TĂTICULE, mi-e dor de tine

(Anonim)

Victor Sterom

Irina Ionescu, Zbor peste o țară a visului, Editura „Amurg sentimental”, București, 2010

Sunt aici, în acest roman, detalieri ale unor fragmente de biografie subsidiară desprinsă din viața celor două lumi, una care se naște, trăiește, muncește și moare în galerii subterane și supraetajate și alta la suprafața pământului având aceeași soartă și anume, și una și alta erau îndrumate și conduse de Marele Înțelept, Marele Vizionar... spuneam de cele două lumi paralele mai mult discrete decât directe, cu sensibilități diferite, cu puterea de înțelegere ori de acceptare a situațiilor create. Caracterele și temperamentele, experiențele individuale, toate la un loc, ori fiecare în parte, ocupă în acest „Zbor peste o țară a visului” un domeniu al existenței psihice iar rezultatul desfășurării narațiunii este, fără îndoială, remarcabil. Prozatoarea Irina Ionescu știe că sunt cel puțin două feluri de a concepe și de a percepe realitatea. Unul este cel care se po-

BREVIARE

de Victor Sterom

trivește cu o mișcare de înțelegere aproximativ spontană și altul este cel care consistă în a desprinde din faptele, din întâmplările mai recente sau mai de demult, ceea ce este oarecum de îndreptat. Pentru îndreptare trebuie să existe dorința de a te elibera de greșelile trecutului, de a-ți curăța spiritul și a te întoarce purificat la clipa prezentă.

Ion Mărculescu, Al treilea pictor, Editura Trei, București, 2011

Lecturând acest volum de proză am avut senzația că pătrund într-o poveste echivalând cu o excursie pe alt tărâm, ori în altă lume. Asta presupunând că „povestea” în sine a fost recepțată și însumată pe o porțiune de timp egală cu durata povestirii, și nu numai afectiv trăită din contul propriului tău timp, dar și încorporată potrivit cu natura propriului tău spirit. În această participare de lectură, lumea creată de Ion Mărculescu are caracterul unei adevărate aventuri într-un real-ideal, unde nu lasă nicio dată psihicul insensibil și intact. De aici, reiese paradigma realizării unei opere fiind ea însăși un secret în sensul că „opera” se desăvârșește în intimitatea cea mai profundă a scriitorului, că este, așadar, produsul unei munci fără martori.

Astfel, nu este de mirare că se vorbește despre ceea ce face scriitorul din opera sa, despre suveranitatea și atotputernicia lui, dar, se ignoră adesea ceea ce face „opera” dintr-un scriitor. Prozatorul Ion Mărculescu și-a însușit un limbaj suculent văzut ca unealtă de pătrundere, de exprimare, de instalare în interioritate.

Ioana Trică, Continente suspendate, Editura Deliana, București, 2008

Cu un discurs liric interiorizat, cu un meta-limbaj împins spre o expresie dramatizată, Ioana Trică își construiește poemul din melancolie, reflecții, contemplări și nostalgii - toate la un loc constituind oglinda în care gândirea poetică descoperă bijuterii semantizate. Capabilă să dezvăluie registre lirico-tematice variate și complexe, autoarea, în aceste „continente suspendate”, aspiră la recompunerea unui spațiu paradigmatic. Astfel, ea își caută constant un univers de imagini, parabole și simboluri, însetată de aflarea unei realități concludente și verosimile. Poezia din acest frumos volum editat în condiții grafice de excepție, descoperă noi și noi teritorii spirituale, dezvăluind o sensibilitate autentică.

„Nu mai e gheață în Antarctica / se văd plutind / insule verzi în aș-

teptare / turnurile noului Babel / și grădinile suspendate / ale țării de mâine / sfârșitul nu e acum / nu e aici / nu e nicăieri / dintotdeauna înconjoară doar / apele verzi / ale începutului” (Gheață în Antarctica)

Gabriel-Vincentiu Mălăescu, Neștiutele pierderi, Editura Ravexcom, București, 2011

Gabriel-Vincentiu Mălăescu vine cu un al doilea volum de poeme apărut în ediție bilingvă: româno-albaneză, traducerea fiind asigurată de poetul și traducătorul Baki Ymeri. Îmi place să cred că autorul acestei frumoase cărți scrie o poezie a sincerității și a căutării unui prezent continuu, situat între mediat și descoperirea intrinsecă a eternității.

Arta poetică pare a fi o hermetică subtilă pe seama unui „corpos” psihologic, dar și o meneutică înlăuntrul unei confesiuni.

Bunăoară, exercițiul conceptual se manifestă în inima simbolurilor în care persuasivitatea crește analogic, definind identitatea harului poetic al autorului.

„Ai emigrat în carapacea/trupului,/te-ai surghiunit în gulagul/ sufletului/te-ai răstignit pe crucea/credinței,/ai trecut granița fără întoarcere,/chinul și suferința le-ai ferecat/în mormântul existenței./Cine mai ești?/Ce ai devenit?” (In cifrare)

**Isabela
Vasiliu-Scraba**

După Titu Maiorescu, ar exista trei categorii de oameni: Prima ar fi a celor care „înaintează prin protecție”. În vremurile depersonalizării prin teroare ideologică această categorie s-a lărgit foarte mult în comparație cu secolul XIX. Azi, prima categorie îi poate liniștit cuprinde pe culturnicii din secolul XX, beneficiari ai comunismului și ai post-comunismului, dar și pe tinerii dresați mai nou să înainteze folosind șantajul cu anti-semitismul, unelte de ultimă generație prin care se exercită îngrădirea libertății de exprimare și de gândire în societatea contemporană.

Oamenii din cea de-a doua categorie „se supun orbește la opiniile societății” (Titu Maiorescu). În secolul XXI într-o asemenea categorie pot fi înscrisi la grămadă toți admiratorii oamenilor „notorii de pomană” (apud. Alexandru Dragomir) care îngroașă rândurile primei categorii postulate de Titu Maiorescu. Tot printre oamenii dintr-a doua categorie putem, de exemplu, să-i așezăm și cei care, supuși ani de-a rândul unei manipulări bazată pe minciuni, tind să-l înlocuiască pe marele istoric al religiilor Mircea Eliade prin micul său protejat, devenit notoriu că victimă a unui asasinat

Noica printre oamenii mici și mari ai culturii noastre la 25 de ani de la moarte

politic la Chicago.

În a treia categorie, cea mai puțin numeroasă, ar intra oamenii „care-și conduc viața după a lor individualitate, prin rezistența energetică la tot ce dezaprobă” (Titu Maiorescu). După abolirea comunismului, printr-o inevitabilă inerție, cei din prima și, pe urmele lor, cei din a doua categorie îi plasează aici pe „ne-educabili”, pe cei care nu pot fi făcuți să aplaude la comandă. Dacă alinierea lor tot nu era posibilă, în comunism oamenii din cea de-a treia categorie erau trimiși după gratii (în primele două decenii), iar apoi marginalizați. După 1990, s-a încercat disciplinarea lor punându-le în paranteză opera, ignorând-o, sau, pe cât posibil, desființând-o.

Fiind filozof, Alexandru Dragomir simplificase împărțirea oamenilor în două categorii: a oamenilor „mari” și a celor „notorii de pomană”. În categoria oamenilor „notorii de pomană” intră cei deveniți notorii nu pe seama celor gândite și scrise de ei (G. Liiceanu și A. Pleșu), ci pe seama gândirii filozofice a lui Noica. Lucru observat și de Petre Țuțea care spunea că Noica „n-a făcut școală”. De fapt, formulă magică a „Școlii de la Păltiniș” are tot atâta bază reală cât și povestea plasată în wikipedia englezească după care Noica n-ar fi trăit la limita sărăciei, în cca 8 mp încălziți iarna cu lemne, de îngheța peste noapte apa din lighianul în care se spăla și n-ar fi mâncat la cantina comunistă a stațiunii, ci ar fi fost posesorul unei case de vacanță în stațiunea de la Păltiniș, unde l-ar fi invitat pe G. Liiceanu. Ostracizat de factorii de decizie ai culturii comuniste care nu i-au permis să

ocupe locul de profesor universitar ce i se cuvenea, Noica a fost ostracizat după moarte chiar de foștii comuniști care s-au auto-intitulat discipolii săi. Mai precis, i-a fost pusă la zid gândirea încă 1995 de când G. Liiceanu o publica pe Alexandra Carreau Hurezeanu cu ineptiile ei politice „descifrând” o gândire la care nu a ajuns cu nici un chip, fiindcă nu în cifru politic a scris și a gândit Noica, dar mai cu seamă în anul centenarului nașterii lui Noica, în 2009, când în librăriile Humanitas nu se găseau decât una sau două din cărțile lui Noica (v. Isabela Vasiliu-Scraba, Noica în cifru „humanist”, în rev. Acolada, V, , 4 (42), apr. 2011, p.3; <http://www.asymetria.org/modules.php?name=News&file=article&sid=877> și când Institutul Cultural Român din Stockholm, în loc să omagieze geniul filozofic noician, lansa traducerea Jurnalului de la Păltiniș cartea cu care la patruzeci de ani intra G. Liiceanu cu memorii despre Noica „pe porțița din dos a literaturii” (Vintila Horia).

Despre oamenii cu adevărat mari, ca Noica, Blaga, Nae Ionescu, Mircea Vulcănescu, M. Eliade, etc., filozoful Petre Țuțea spunea că „au pus spirit” în scrierile lor. Față de filozofii interbelici, „cei de azi” și-ar fi folosit preponderent „șiretenia”, care nu e străină nici animalelor, adăuga Țuțea în stilul său inconfundabil.

La capitolul „șiretenie” intră desigur și oficializarea prin masivă răspândire după 1990 a traducerilor din Platon inițiate de Noica în comunism (v. Isabela Vasiliu-Scraba, Ceva despre viața și opera lui C. Noica, în „Viața Românească”, anul XCIV, ►

► nr.7, 1999, p.6-9). La vremea materialismului obligatoriu, când era interzisă discutarea "idealismului" Platon, tradus integral de eminentul elenist Ștefan Bezdechi, care până în 1945 apucase a publica 19 dialoguri, toate îndepărtate cu forța din bibliotecile școlilor (v. Magda Ursache, *Libri prohibiți*, în "Acolada", an VI, 1/51, ian.2012, p.15) Constantin Noica, după ce s-a zbatut să vadă republicate în 1968 câteva dialoguri traduse în perioada interbelică de Cezar Papacostea, a schimbat tactica.

Pentru că tot îi medita pe gratis cu zece ore de greacă veche pe cei care-l vizitau (v. amintirile lui Ion Papuc), Noica s-a gândit să-i facă pe unii din ei traducători din Platon, excepționalele traduceri dinainte de 1948 ale lui St. Bezdechi, V. Bichigean, V. Grecu, C. Papacostea fiind scoase de mult din circuit. Pentru toți cei care au participat la entuziasmele sale legate de noile traduceri din Platon a fost o scurtă, dar intensă, epocă de studii la care altfel poate nu s-ar fi înghămat niciodată. Dovadă că niciunul n-a publicat ulterior vreun studiu mai aprofundat al filosofiei platonice, pentru a depăși incipientul stadiu al compilării unor comentarii, în cadrul strict al ideologiei momentului.

Data fiind însăși diversitatea de traducători este de la sine înțeles că nu toate traduceri din Platon, făcute în comu-

nism la sugestia lui Constantin Noica, sunt de egală valoare. Unele sunt aproape inutilizabile, cum este cazul traducerii dialogului *Phileb* și a dialogului *Republica* făcută de Andrei Cornea. Traducerea dialogului *Politeia* realizată de Bichigean, singura de calitate, e greu de găsit, iar traducerea lui St. Bezdechi se pare că n-a mai fost tipărită, să nu facă vreo concurență realizării comuniste. În perioada interbelică acest dialog (*Politeia*), intitulat mai potrivit *Statul*, a fost tradus integral de remarcabilul elenist Vasile Bichigean, din părțile *Născutului*, și nu "parțial", cum scria comunistul A. Cornea, făcându-se a nu-și reaminti decât de unul dintre cele două volume aflate la Biblioteca Facultății de Filosofie din București, și nici de acela în întregime.

Din păcate, din 1990 încoace n-au apucat să fie retipărite decât puține traduceri din Platon făcute în interbelic, preferându-se ediția anilor șaptezeci și optzeci despre care s-a spus că ar fi "unică pe mapamond", ceea ce și este, din pricina perspectivei materialiste asupra unui filozof idealist. Cumpărând de curând o traducere din Giovanni Reale scoasă de Editura Galaxia Gutenberg de la Târgu Lăpuș mi-am dat seama că volumul Platon și Academia Platonică înțesat cu Platonul materialist al "ediției unice în lume" nu se poate ur-

mări decât cu un volum ca lumea de Platon alături. Pe pagina de internet a editurii le-am sugerat ca pe viitor să folosească traduceri ale lui V. Bichigean și ale lui St. Bezdechi, fără a specifica toate năzdrăvăniile câte le-au pus pe seama lui Platon traducătorii din comunism, abundent citați de respectiva editură.

O altă dovadă a neajunsurilor "șireteniei" de a umple piața cu traduceri din perioada comunistă am găsit-o într-un citat din Platon, ales pentru revista lor de studenții de azi ai lui Andrei Cornea, Sorin Lavric și G. Liiceanu. Citind ineptiile lui Andrei Cornea "oficializate" de Humanitas ei au crezut că-l citesc pe Platon. De aceea nici n-au mai trecut numele traducătorului.

În finalul prezentării revistei „Morphe”, studenții de la Facultatea de Filosofie din București au trecut următorul pasaj: „Nu întâmplător, de fiecare dată când un tânăr gustă pentru întâia oară din felul acesta, bucurându-se de parcă ar fi găsit o comoară de înțelepciune, intră în delir de plăcere și, bucuros, scoate din matcă orice argument, ba înfășurând și confundând totul în unu, ba iarăși desfășurând și înbușcând totul. (Platon, „Philebos”). Pe 28 decembrie 2011 le-am scris într-un comentariu că ruperea din contextul dialogului este deficitară și că afirmațiile de genul „intra în delir de plă-

cere...scoate din matcă...”, etc. sunt afirmații fără sens și inexistente în Platon, că filozoful grec nu scrie gongoric cum scrie Andrei Cornea, fost comunist antrenat în ședințe fără sfârșit unde se tot vorbea că să nu se spună nimic. Pe 15 ianuarie 2012 m-am gândit să le explic bieților studenți că pasajul tradus cu stângăcie și desprins din context încă și mai deficitar, este de la începutul dialogului (15e), că se referă nu la tineri, ci la perenitatea filozofiei, care n-are început și nu poate avea sfârșit pentru că problema Unului-Multiplu nu va înceta să preocupe omenirea.

În acel loc din *Fileb*, Platon se gândește la tinerii care se entuziasmează de puținul pe care-l știu (De unde reiese că nu se pornește la drum cu o revistă a tinerilor citând un pasaj în care Platon le este studenților destul de puțin binevoitor). În opinia bătrânului filozof, tinerii cred că filozofia este un fel de sofistică prin care se poate argumenta orice împotriva oricărei păreri autorizate (Probabil aluzie la Aristotel care-l înțelegea prost pe Platon, fiindcă avea altceva în cap). În *Scrisori* Platon face trimitere directă la tinerii oameni politici care știind noțiuni elementare de filozofie se cred experți în domeniu (Fragmentul *Fileb*, 15e ajută la datarea dialogului care este probabil scris după niște experiențe cu oa-

Nicolae Steinhardt

Când un om reușește să facă ceva ce i-a solicitat mult efort, în el începe să lucreze trufia. Cel ce slăbește, se uită cu dispreț la grași, iar cel ce s-a lăsat de fumat răsucesce nasul disprețuitor. Când altul se bălăcește, încă, în viciul său. Dacă unul își reprimă cu sîrg sexualitatea, se uită cu dispreț și cu trufie către păcătosul, care se căznește să scape de păcat, dar instinctul i-o ia înainte! Ceea ce reușim, ne poate spurca mai ceva decît păcatul însuși. Ceea ce obținem se poate să ne dea peste cap reperele emoționale în așa manieră încît ne umple sufletul de venin.

Banii care vin spre noi ne pot face aroganți și zgîrciți, cum succesul ne poate răsturna în abisul înfricoșător al patimilor sufletești. Drumul către iubire se îngustează. Când ne uităm spre ceilalți de la înălțimea vulturilor aflați în zbor. Blîndețea inimii se usucă pe vrejii de dispreț, de ură și de trufie, dacă sufletul nu este pregătit să primească reușita sa cu modestia și grația unei flori. Tot ce reușim pentru noi și ne aduce energie este merit

„Acum știu, am aflat și eu...”

a se întoarce către aceia ce se zbat, încă, în suferință și-n păcat.

Ochii noștri nu sunt concepuți pentru dispreț, ci pentru a exprima cu ei chipul iubirii ce se căznește să iasă din sufletele noastre. Succesele nu ne sunt date spre a ne înfoia în pene, ca în mantiile statuiilor, ci pentru a le transforma în dragoste, în dezvoltare și în dăruire pentru cei din jur.

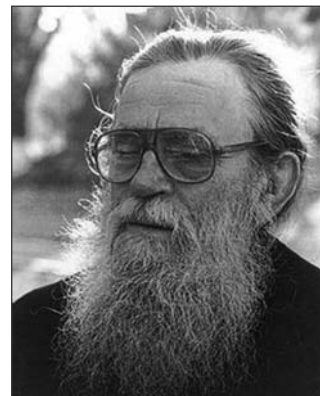
Dacă reprimi foamea în timp ce postești, foamea se va face tot mai mare. Mîntea ta o să viseze mîncăruri gustoase și alese, mîntea o să simtă mirosurile cele mai apetisante chiar și în somn, pentru ca, în ziua următoare, înebunită de frustrare, să compenseze lipsa ei printr-un dispreț sfidător față de cel ce nu postește. Atunci, postul devine prilej de trufie, de exprimare a orgoliului și a izbînzii trufașe asupra poftelor. Dar, dincolo de orice, trufia rămîne trufie, iar sentimentul frustrării o confirmă.

Dacă ai reușit în viață,

nu te agăța de nereușitele altuia, pentru a nu trezi în tine viermele cel aprig al orgoliului și patima înfumurării. Reușita este energia iubirii și a capacității tale de acceptare a vieții, dar ea nu rămîne nemișcată, nu este ca un munte sau ca un ocean. Îngîmfarea și trufia reușitei te coboară, încetul cu încetul de pe soclul tău, căci ele desenează pe cerul vieții tale evenimente specifice lor.

Slăbește, bucură-te și taci! Lasă-te de fumat, bucură-te și taci! Curăță ograda ta, bucură-te de curățenie și lasă gunoiul vecinului acolo unde vecinul însuși l-a pus. Căci între vecin și gunoiul din curte există o relație ascunsă, niște emoții pe care nu le cunoști, sentimente pe care nu le vei bănuși vreodată și cauze ce vor rămîne, poate, pentru totdeauna ascunse minții și inimii tale.

Între omul gras și grăsimea sa există o relație ascunsă. O înțelegere. Un secret. Un sentiment

neînțeles. O emoție neconsumată. O dragoste respinsă. Grăsimea este profesorul grasului. Viciul este profesorul viciosului. Și, în viața noastră nu există profesori mai severi decît viciile și incapacitățile noastre.

Acum știu, știu ca orice ura, orice averșiune, orice tinere de minte a raului, orice lipsa de mila, orice lipsa de înțelegere, bunăvointa, simpatie, orice purtare cu oamenii care nu e la nivelul gratiei și gingasiei unui menuet de Mozart ... este un păcat și o spurcaciune; nu numai omorul, ranirea, lovirea, jefuirea, injuratura, alungarea, dar orice vulgaritate, desconsiderarea, orice cautatura rea, orice dispreț, orice rea dispoziție este de la diavol și strica totul. Acum știu, am aflat și eu...”

Propus de M.E.D.

► recare tirani din vremea sa). În final le recomandăm traduceri franceze, engleze sau germane, dacă traduceri interbelice românești sunt atât de greu de găsit.

Prezentând filozofia românească în The En-

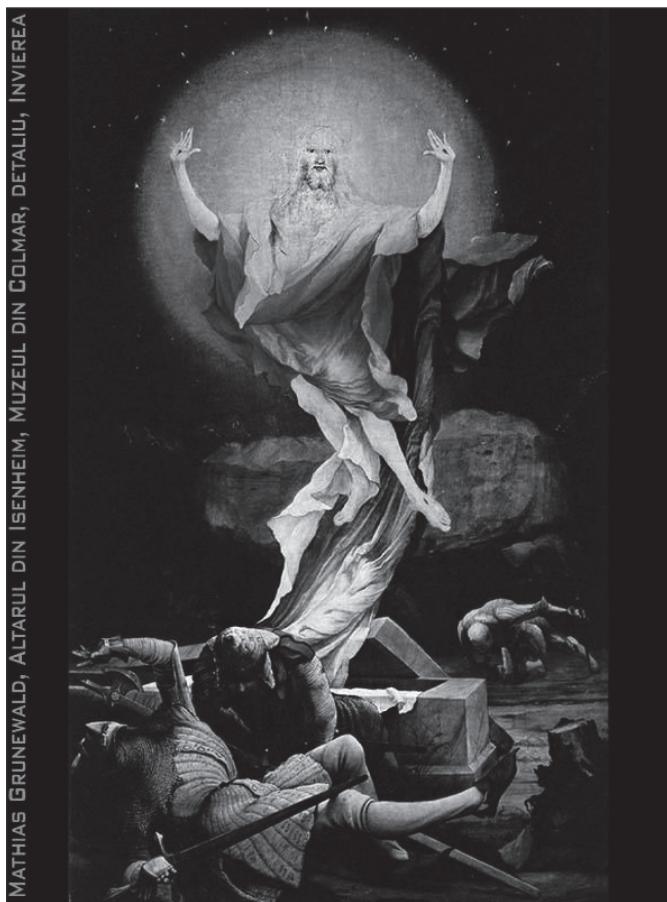
cyclopedia of Philosophy (vol.VII, Macmillan, New York, 1972), Mircea Eliade plasase filosofia noiciană în descendența gândirii profesorului lor comun, faimosul Nae Ionescu pe care de asemenea îl înfățișase într-unul din volumele

anterioare ale enciclopediei din spațiul lingvistic englezesc (vol.IV, 1967, p. 212), spre exasperarea neputincioasă a satrapilor culturii comuniste care-l voiau scos cu totul pe Nae Ionescu din cultura noastră. Doar Anton Dumitriu avusese

tăria și perseverența de a prezenta o latură a gândirii naeionesciene în a doua ediție a renumitei sale Istorie a logicii, spre sinceră admirație a lui Constantin Noica, la rândul său înfățișat de Anton Dumitriu din perspectivă logică.

George ROCA prezintă:

Lirică pascală

George PETROVAI
HRISTOS A ÎNVIAT!

Cui, Doamne, am fi fost acum
de nu veneai să ne îndrumi
și nu ne dăruiai lumină
din candela acestei lumi,

când mii de ani n-au fost de-ajuns
din oameni negura s-alunge
și-atâtea inimi mai ezită
renașterea să și-o câștige?!...

Dar Dumnezeu e Adevăr
azi ca și ieri și-n veci de veci;
de-aceea Lui îi mulțumim
că nu suntem niște zevzeci

și-n marea Lui milostivire
de preaputernic Făcător,
ne dă prilejul să-L cinstim
pe Fiul Său mult iubitor,

care-a murit în grele chinuri
și-apoi pe moarte a călcat,
ca oamenii model să-L aibă
când spun Hristos a înviat!

Georgeta RESTEMAN
NE-AȘTEAPTĂ IARĂȘI

MAMA DE ÎNVIERE-ACASĂ

Ne-așteaptă iarăși mama de Înviere-acasă
Când numără tăcută, în gând curat – dorințe,
În ea se da o luptă: nu-i timp de suferințe!
Și pregătește pască și miel și drob pe masă...

„Îmi vin copiii-și spune - și-i gata cozonacul!”
Genunchii și-i apleacă, îngân-o rugăciune:
„Adu-mi-i, Doamne,-acasă și fă Tu o minune
Să vadă cum înfloare-n grădină liliacul!”

Ferestrele-s curate și-i casa primenită
Un coș cu ouă roșii așteaptă-n colțul mesei
Mușcata-i înflorită, zâmbind, cârciumăresei
Îi cade-o frunză-n glastra de doruri năpădită.

De Paște-i gata totul, dar dorul o apasă
Și-așterne lin privirea spre zări, căci știe bine...
Suntem departe, mamă, mereu gândim la tine
Noi te purtăm în inimi, venim la anu’-acasă!

Te-mbracă mândru, mamă, cu sufletul curat
Du-te să iei Lumină și pentru toți te roagă
Ești dulce mângâiere, măicuța noastră dragă
Și-ți spunem cu iubire: HRISTOS A ÎNVIAT!

Adrian MUNTEANU
MĂ DESPART SENIN

Nu-i clipă-n care cerul să nu cheme,
Între-austere ziduri de cetate,
O mamă, tatăl, sora sau un frate,
Cu ochi închiși, tăcuți, uitați de vreme.

Iar porțile rămân desferecate.
Trec corbi țipând și vântu-n ramuri geme
Pustiitor, dar nimeni nu se teme.
Strigat a fost și nu se mai abate.

N-am să-ncrustez o lacrimă-n uitare.
Rămân așa, pierdut și trist, dar demn
Și mă despart senin, chiar dacă doare,

De cei mai dragi, vegheați de cruci de lemn.
Căci nici un loc din lumea pieritoare
Nu e al morții, ci al vieții semn.

Elena ARMENESCU
ÎNVIERE

În inimă e zvon de primăvară
Prinos din cer se cerne, mă împresoară
Neîndestulată, privirea descoperă cărări
Ivite din trecutele, vechi căutări
Îmi amintesc o palidă, tristă icoană
A vremurilor noastre de prigoană
Dar iată! Acum lumina se revărsă blând
Și simt în pieptu-mi, zbor aprig și tumult
Adânc,dogoarea îmi pătrunde până-n sânge
Vibrație benefică mă învăluie și se răsfrânge
Ecou de glorie și slavă,cânt de preamărire
Sunt psalmii tainici,smerit semn de iubire!.

Vrednicește-mă Doamne să nu uit
Fața desăvârșirii Tale pe pământ!
Nicolae NICOARĂ-HORIA
ÎNAINTE DE ÎNVIERE
E sâmbătă înainte de Înviere

Și aerul din jur e tot mai sfânt,
Nici nu mai știu ce răsărit mă cere
Din poemul meu în care sunt.

Mă strâng în brațe aducerile-aminte,
De-acolo, din căsuța de sub nori,
Când așteptam acele trei cuvinte
Să le rostim Duminică în zori.

Iar mi se umple sufletul de rouă,
Robit de Adevărul ei mă las-
Hristos a Înviat! vă spun și vouă
Cu bucuria de atunci în glas...

Valeriu CERCEL POEZIE DE PAȘTI

Când Paștile se-apropie mereu
Sunt luat de amintiri și dus agale,
Copil mă regăsesc în satul meu
La casa bătrânească de pe vale;

Simt și acum, pe prispă, dimineța,
Cernându-și fluturașii de ninsoare,
Cum îmi ating cu gingășie fața
Cireșii alintându-se în floare,

Și-aud la fel, venind peste câmpie
Spre deal, zorit, urându-mi „ziua bună”,
Un soare îngânat de-o ciocârlie
Cu-o veste la clopotnița bătrână;

Se anunța o mare sărbătoare,
Iar martoră era și Luna plină :
Va coborî din morți, spre Înălțare,
Isus a' lui Maria, cu lumină!

Că începea așa o primeneală,
Miresmele de flori de liliac,
Și lutul primenit în văruială,
Se vânturau prin ușa din cerdac,

Ne ușuram și trupul de povară

Și sufletul cumva de-am suduit,
(Scăpam și eu atunci de ocară,
În ziua când mergeam la spovedit!)

Fiind copii mâncam în Postul mare
Nu doar urzici că ne rodea burtica,
Ne mai spurcam și noi, deh! la mâncare,
Că popa nu știa, zicea bunica,

Dar totul se făcea cu rânduială
Și toate le-așezau la locul lor,
Știau bătrânii bine, fără școală,
Cum să-L primim pe-al lumii Salvator

În miez de noapte, satu-n așteptare
Biserica-ntr-o horă o strângea,
Lumini se arătau pe la altare,
Isus, Cristosul nostru, învia,

Ne întorceam cu paște și lumină,
Bunica ne dădea miel din cuptor,
Iar ouăle-așteptau pe masa plină
Sfințite în al nostru tricolor,

Iar la amiezi, pe luncă ne-ntâlneam
Gătît în straie noi cum altul nu-i,
Căci noi, copiii,-atunci ne înnoiam
Când Se năștea și la-nvierea Lui,

Și câtă bucurie, 'ntregul sat,
Ouă ciocnind cu mare și cu mic,
“Cristos a înviat ! Adevărat !”
Pe pajiștea cusută-n borangic,

Iar mai apoi, crescusem eu fecior,
Aceeși luncă, mândră ca o ie,
Mi-a dat ca să le sorb licoarea lor,
Doi ochi de vis cu nume de Mărie.....

Aș vrea să vin din nou în satul meu
În zi de Paști, în zi de sărbătoare,
Poate-mi va spune bunul Dumnezeu
Cam cât mai am de ars din lumânare

E Paște iar și Cristul a-nviat,
Lumina Lui nicicând nu se va stinge,
Depart, peste mări, de al meu sat,
O lacrimă de dor mi se prelinge.....

Simt o speranță-n suflet cum izvoare
Din flacăra-I ce arde, tumultoasă,
La ziua și sătutul plin de soare,
La Învierea când voi fi acasă.

Ion Iancu VALE AȘTEPTAREA LUI HRISTOS

E iarăși Paști, aicea, pe Pământ,
În suflete, în aer și-n cuvânt.
E iarăși Paști, Hristos a înviat
Ca niciodată mai hulit și-nsângerat.

Căci răii vor să ne lipsească de Hristos,
Plămadă din Dumnezeiescul Os
Și stau la pândă, cocoșați de ură,
În buncăre de aur și de zgură.

Fiindcă nu-i lasă prin a Lui Nemoarte,
Spre moarte omenirea să o poarte
Și Îl împoașcă cu vorbe și înscrisuri,
Otravă adunată din marile abisuri.

Dar nu au cum și ce să-i facă lui Isus,
E prea aproape, prea prezent, prea Sus
Și e în fiecare muritor de rând
Ce-L poartă pân-la nesfârșire-n gând

Și care tot așteaptă să Se-ntoarcă
Într-o sublimă și celestă arcă
Pe El, pe Marele Isus Hristos
Cel Bun, Cel Drept și Cel Milos.

E iarăși Paști, aicea, pe Pământ,
În suflete, în aer și-n cuvânt.
E iarăși Paști, Hristos a înviat
Ca niciodată mai hulit și-nsângerat.

Reflecții

Continuare din pagina 24

bucată oarecare de carne.
E cumplit. Cumplit e și
ceea ce s-a întâmplat cu
relațiile dintre femei și
bărbați. După părerea
mea, aici s-a săvârșit o
crimă. Fiorul primei întâl-
niri, dragostea, așteptarea
căsătoriei, toate astea au
dispărut. Ce se întâmplă
cu noi? Eram un popor de
țărani cu frica lui Dumne-
zeu. La sat încă s-au mai
păstrat bunele obiceiuri.
Oamenii nu sunt bântuiți

de patima cărnii care se
expune. Nu se vorbește u-
rât, și asta e bine. Mân-
tuitorul este în noi, e lu-
mina necreată, și noi îl pi-
ronim cu fiecare cuvânt al
nostru, rău sau murdar.

...Pentru mine, marea
poezie a fost întotdeauna
baia de frumusețe în care
m-am cufundat când am
avut nevoie de intrarea în
alta dimensiune. Poezia
ține, după părerea mea,
de partea cea mai as-

cunsă, cea mai intimă a
ființei noastre. Poezia
echivalează aproape cu
o rugăciune. În poezie te
cufunzi pentru a te în-
toarce cu frumusețe. În
rugăciune intri pentru a
te integra absolutului.

...Pentru că intrăm în
zona computerului, am
pierdut plăcerea de a citi.
Eu sunt un cetățean al
Galaxiei Gutenberg. U-
manismul culturii se spri-
jină pe lectură, nu pe i-
magini fugitive. Lectura
îți lasă popasurile nece-
sare pentru reflecție, pen-
tru meditație. Pierderea
obisnuinței lecturii este

pericolul cel mai mare
care amenință planeta,
pentru că slăbește inte-
lectul, puterea de gân-
dire, și te face să uiți
limba. Chiar și eu, după
ce am stat cinci ani în Ita-
lia, la întoarcere a trebuit
să pun mâna pe Emi-
nescu și pe Sadoveanu, ca
să-mi refac limba.

...Moartea pentru mi-
ne înseamnă eliberarea
de acest trup. Trecerea în
lumea celor vii. Lepăda-
rea acestui trup vremel-
nic și trecerea în lumea
celor vii. Nădăjduiesc.
Dacă merit. Asta numai
Mântuitorul știe.”

Magdalena Albu

Portret final

„Or, dacă există o trăsătură definitorie a persoanei, aceasta este, înaintea de orice, unicitatea sa ireductibilă.” Mihai Dinu

Sunt momente în viață când cazi și ai puterea să o iei de la capăt. Sunt altele, în schimb, când simți că această putere îți este sleită pur și simplu de vlagă și că totul pare definitiv pierdut într-o văgăună a destinului, unde nici Dumnezeu nu își mai poate face loc să pătrundă. E ca un carusel amețitor și enigmatic cu început și cu final mereu fixe, în care, de foarte multe ori, rolul tău nu e decât acela de simplu spectator neputincios al propriului traiect existențial dat. Iar, din acest punct de vedere, am recunoscut întotdeauna cu mâna pe inimă că m-am simțit totalmente neputincioasă în fața vieții și a morții, ca și cum acestea ne sunt doar îngăduite a le parcurge și nicidecum a ni le apropria și modela după bunul plac.

Îmi este din ce în ce mai greu de ceva timp încoace să reînvăț a privi oamenii în ochi. E un exercițiu personal aproape imposibil, pe care mi-l asemuiesc cu un adevărat canon creștin dat de preot unui păcătos râvnitor la mântuire veșnică. Mă străduiesc din răspuțuri să fac așa ceva tocmai pentru că în fața mea încerc să îmi închipui că am o Ființă umană reală și vie, iară nu copia înfiorătoare a vreunui monstru gigantic din carne și oase învățat să sfâșie și să ucidă nemilos tot ceea ce întâlnește în cale. Deși

nu sunt adepta temei predilecte a lui Georg Büchner, anume aceea a neantului - un spațiu gol de forme bine definite, în care personajul principal Woyzeck din piesa cu același nume rostește lucid și cu o „liniște atât de stranie”: „Domnule căpitan, bunul Dumnezeu n-o să-l condamne pe bietul vierme fiindcă nu s-a spus „Amin” înaintea să se nască.” -, totuși, când văd aproape zilnic în fața mea cripte goale de conținut unde se descompune neîncetat speranța și care își mai spun încă Oameni, căscându-și în cenușii cerului atât de îndepărtat privirea-le completamente inexpresivă, mă cuprinde dintr-o dată un sentiment egal ca semantică proprie cu acela de neputință în fața morții cuiva foarte drag mie.

Ceea ce scriu se naște din ceea ce trăiesc. Nimic nu am conceput vreodată din simplă imaginație fără ca viața și, deopotrivă, moartea să nu își reverse amândouă cu putere seva în sufletul meu. Rânduri nesfârșite de cruci cu brațele așezate perpendicular ori în formă de „x” precum crucea Sfântului Apostol Andrei, perechi de suflete goale ori de tălpi așijderea, iată ce mi s-a

perindat constant de-a lungul vremii prin fața ochilor cu blândețe sau cu dușmănie, aidoma unor forme non-umane, dar apocaliptice, cu trunchiul lipsit de cap sau cu el atârând, ca și când n-ar exista nici măcar ipotetic, pe cei doi umeri ai unui schelet construit total asimetric.

„Fiecare om e o prăpastie; amețești când te uiți în ea.”, glăsuiește același Woyzeck al lui Georg Büchner. Mărturisesc că este extrem de dificil să cauți a-i privi prăpastiei, de pe margine, propriul său conținut. Dar ce este cu adevărat dramatic în destinul fiecăruia dintre noi constă în faptul că dominanța răului ne umple sufletul de durere, pustiindu-i acestuia din ce în ce mai evident fibra interioară. Personal, am perceput viața ca pe un amestec eteroclit compus din îndoială, nesiguranță, răscruci dure-roase, dar inevitabile, și, mai ales, din acea seamă de întâlniri de destin marcante cu personalități care au rolul de așeza încă o virgulă necesară și importantă în traseul tău prin lumea multiplelor himere pământești.

Uneori, viața nu curge deloc lin, ci aidoma unui fluviu cenu-

șiu și trist, iar lecția umilinței este tot ceea ce ajungi să înveți de-a lungul și de-a latul său, înjunghiat fiind de nenumărate ori în suflet. Nu știu dacă aceasta constituie fericirea supremă sau reprezintă doar oglinda neputinței personale în fața încercărilor destinice pe care le ai de îndurat în ani. Ori poate amândouă la un loc, cine știe?!... Indiferent cum ar fi însă, spectacolul repetabil al lumii în care ne închipuim că știm să trăim, chipurile, estetic și moral - mai degrabă normativ și-atât - poartă în el germenii unui teatru global jucat cu miliarde și miliarde de măști nu întotdeauna sincere și perfect integrate în rolul de forță maximă al repertoriului dramaturgic al lumii, anume acela de a fi.

Fățetele personalității unui om sunt multiple, nu singulare. A avea curajul să-ți urmezi visul și să o iei de câte ori este nevoie de la capăt în această formă de viață nu reprezintă un alt început propriu-zis, precum lesne ar crede cei mai mulți dintre noi, ci acea pre-

Poeme de George Palei

ARBORII

Se ridică legănându-se spre boltă
Brațele pământului: Arborii.
Sună crengile – corzi de liră
O simfonie neterminată
Niciodată: Arborii.

Noi suntem asemeni arborilor
Plantați într-un crâmpei de eternitate
Cu brațele spre cosmosul luminilor
Cu adânci rădăcini în pământul străbun.

Noi foșnim odată cu soarele
Odată cu stelele
Când răsar și apun.

Nimic nu ne poate smulge de aici
Din calea viscozelor și luminilor noastre,
Nimic nu ne poate rupe de piatră
Fără ca răni adânci să ne doară
Fără ca pentru mugurii noștri
Lumina să moară.

EXCELSIOR

Vine un amurg când totul pare fum
Când sensurile se destramă-n nesfârșiri,
Când nu mai știi de se mai află drum
Spre curtea următoarei amăgiri.

Vine o seară, când rămâi târziu
Nemulțumit de tot ce te-nconjoară
Când simți că nici o clipă n-ai fost viu
Prin anii care se îndepărtară.

Și-atunci răsună parcă-n infinit
Un zvon nelămurit, uitat departe
Despre trecute străluciri de mit
Ce nu erau decât cristaluri sparte.

Și vii mâhnit în sera nimănu
Acolo unde ostenite florile
Au părăsit gigantele statui
Disprețuindu-și singure culorile.

Abia în zori iluziile-mbină
O cale către alte străluciri
Și-atunci reiei cărarea de lumină
Spre piscul unor alte-nchipuiri.

MOARTEA PRINȚULUI DE LAMPEDUSA

Era un delir al rozelor negre
Enigmatic ca însăși viața principelui
Când gheparzii dansau cotillioane
Pe capacele supierelor de argint,
Sau pe treptele palatelor pustii
Când nici o trâmbiță nu vestea nopții
Moartea prințului.

Era o veghe la Donna fugata
Și un bal la palatul Panteleone.
Ghepardul părea un simbol,
Toate se arătau întunericului
Prin ultimul și marele cântec
Prin însăși moartea prințului.

► lungire firească a drumului tău anterior. E nevoie de nu știu câte meandre ale destinului pentru a ajunge în sfârșit să-ți apropriezi cu sufletul împăcat punctul din capătul unghiului. În cazul meu, Forța destinului și-a spus întodeauna cuvântul. E un alt mod de a vedea viața din jurul, dar și din lăuntrul tău, cel mai bun mijloc de a contura tu însăși (însuși) ca ființă cu rațiune și afect ce te află o reprezentare aproape de completitudine imagologică a lumii în care te străduiești să exiști. Ca sfânt sau ca simplu păcătos.

Destinul personal este, până la urmă, o se-

miotică destul de greu de deslușit încă pentru fiecare dintre noi. Împletirea aceasta greoaie și frumoasă, în același timp, de itinerare distincte, însă omogenizate de-a lungul timpului între ele (pare o contradicție, dar nu e deloc așa ceva), reprezintă o provocare continuă până la urmă de a pătrunde în tainele cunoașterii Sine-lui propriu, de a încerca din răputeri a-i translata acestuia limitele, de a te putea defini mai bine pe tine ca entitate creatoare în contextul existențial dat. Evident că oricare alt nou traseu de viață ales va semnifica întotdeauna punctul de plecare către altceva.

Către ce anume în mod concret nu vom ști poate niciodată, pentru că etapele vieții unei Ființe umane sunt aidoma unor intervale finite, dar deschise la ambele capete, care îți oferă din vreme în vreme evenimente care mai de care mai neașteptate cu putință.

Ceea ce pot spune cu certitudine însă este faptul că totul vine dintr-o curgere în salturi a propriei tale vieți pe care trebuie să o urmezi întocmai ca pe un dat divin și nu ca pe o simplă opțiune personală. În ceea ce mă privește, obișnuitul a fost reprezentat întotdeauna de către antonimul său, nefirescul, amplitudinea dintre

ele putând fi asemuită în genere cu o „distanță canonică” imaginară dintre $+\infty$ și $-\infty$. E o artă a jocului care nu are nicio legătură cu teatrul sau cu oamenii, ci numai și numai cu Dumnezeu. iar cuvintele Nataliei Mănoilescu-Dinu sunt mai mult decât elocvente aici: „Viața noastră, chemată să reediteze la scară redusă și dimensiuni minore viața Dumnezeului întrupat, va avea și ea un aspect de veșnic pelerinaj.”

P.S. Mulțumirile mele sincere domnului George Roca și tuturor celor din țară și din diasporă cu care am colaborat excelent în ultimii ani în sfera publicistică.

Lucian Gruia

Memoriile lui Adrian Marino au cunoscut două versiuni, prima din 1993 se oprește la 1989. În 1999 autorul revine asupra manuscrisului și-l rescrie integral, adăugând și perioada postdecembristă. Iată ce se spune în Nota asupra ediției: „Autobiografie îndelung așteptată, volumul captivează prin traseul unei vieți de excepție, ca și prin valoarea culturală a mărturiei pe care o aduce. Publicarea acestor memorii cu destin voit postum e totodată o datorie de recunoștință pe care Editura Polirom și-o împlinește acum față de regretatul cărturar Adrian Marino.”/1/ (Redacția)

Memoriile lui Adrian Marino au produs vii dispute. Autorul este considerat un nihilist absolut, plin de umori, inoculate încă din copilărie, din familie. Autorul recunoaște că era izolat, dificil pentru că își afirma părerile totdeauna pe față, fără menajamente: „Mă surprind, de multe ori, iritat, irascibil, plin de revolte refulate, de inhibiții, de mult ascunse. Ele frânează și chiar usucă multe bune intenții, porniri generoase, energii constructive. Devin ursuz, rece, anti-patic, inabordabil, imposibil. Uneori chiar mie însumi.”

„Când am încercat să pătrund în – verbi gratia – viața literară și să înțeleg unele relații, catastrofa a fost totală.

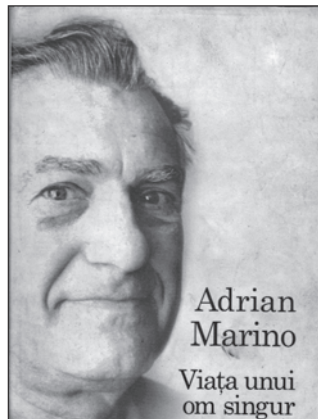
Adrian Marino, un hiperlucid

Sinceritățile mele profund naive, care cereau de fapt înțelegere, solidaritate și chiar o anume consolare, se întorceau invariabil împotriva mea. Eram ironizat și umilit. Pus, superior, în poziții de inferioritate. Ce pradă ușoară deveneam atunci pentru orgoliile și amorul propriu ale altora, pentru afișarea pretensei sau realei lor superiorități morale și intelectuale!” „M-am născut și am devenit repede un rebel, inconformist, refractar, inadaptabil, adesea turbulent...Mi se părea că am dreptul să mă comport natural în orice împrejurare și să-mi exprim reacțiile de neaderență sau critice în orice situație.”

Unii comentatori, vizati în carte îl privesc condescendent, considerându-l un dezechilibrat psihic și ca atare, afirmațiile sale nu trebuie luate în serios.

Așa să fie oare? După

părerea mea, dincolo de răutățile evidente, majoritatea opiniilor sale sunt juste.

Autorului îi e teamă de confesiuni pentru ca să nu fie comentat malițios. Cred că în aceasta situație greșește, întrucât se antepronunță: „Posibilitatea ca un personaj oarecare (Dan C. Mihăilescu, de pildă, cu care nu am, foarte eufemistic spus, nici o afinitate, dar nu numai: Gheorghe Grigurcu, Alexandru George, Cornel Regman etc.) să poată intra, cu agresivitate, în intimitatea vieții mele mă umple, de pe acum, de oroare.”

„O polemică, în România cel puțin, nu urmărește decât să te compromită și să te terfelească, să te distrugă cu orice preț. Polemici de idei nu există.”

Platonismul lui Noica e considerat inactual, rupt de realitate.

„Într-un sens, acest stoicism este singura fi-

losofie adecvată și dramei poporului român. Unicul răspuns înțelept pe care-l poate da terorii istoriei, catastrofalei sale eredități și contextului geografic nenorocit. A impune prioritatea platonismului, în stil C. Noica – total desprins de altfel de realități –, este complet greșit. Ceea ce nu înseamnă că acest filozof extrem de important nu trebuie tradus și studiat.”

Nici Peratologia elaborată de Gabriel Liiceanu nu-l încântă: „Experiența limitelor am făcut-o, pe pielea mea, de mult și din plin. Nu am așteptat, în nici un caz, textul lui G. Liiceanu, remarcabil de sofisticat și de neautentic. Mostră de afectare filosofică noicistă.”

În capitolul intitulat Marele eșec: George Călinescu, Adrian Marino, care i-a fost asistent, se arată dezamăgit de faptul că profesorul a acceptat compromisul proletcultist „Descoperam, pas cu pas, imensa farsă a marelui Maestru. Singura circumstanță atenuantă era lipsa – tot mai evidentă pentru mine – a conștiinței civice a elitei intelectuale românești. În plus, efectele răsturnărilor imprevizibile, violente și totale de situații ale epocii, pe care eu o refuzam, iar G. Călinescu o accepta și i se adapta. Și nu oricum. Cu o viteză, cu o ipocrizie și cu un cinism, în forme atât de uluitoare și cabotine, încât nu le pot uita nici până azi.”

Iată un citat din ►

► noul Călinescu devenit deputat: „În I.V.Stalin au fost strânse laolaltă toate luminile de care au strălucit vreodată conducătorii de popoare.” Fără comentarii.

Adrian Marino a fost arestat în 1948 pentru orientarea politică liberală. Pentru autor închiisoarea reprezintă un dezastru moral, nu a simțit nici un fel de eroism sau o mistică a celei: „A cultiva o publicitate ieftină, la TV sau în diferite simpozioane, a specula și a umfla o astfel de temă, îmi pare o culme a imposturii. Din această cauză, am respins și resping cu deznădăjnice toate emisiunile bombastice, fals eroizate, liricoide, afectat exaltate ale Luciei Hossu-Longin, care (spre fericirea sa) n-a făcut o zi de închisoare.” „Memorialul de la Sighet, mai ales, mi se pare o enormă mutilare și falsificare.”

Deportarea la Bărăgan, timp de șase ani, la Lătești (1957-1963), îi dă prilejul de a se lega nemeritat de Andrei Pleșu și de Patapievici: „Cum poți deveni erou național fiindcă ai fost deportat 8 (opt) luni în localitatea urbană Tețcani, în județul Bacău, ca muzeograf, precum Andrei Pleșu. „Mai citeam, tot după 1989, că H.-R. Patapievici a devenit un alt erou național numai după...29 de ore, petrecute, teribil de incomod, este foarte adevărat, în Jilava.”

La țară s-a convins că

omenia țărănească e o gogoasă. Toți vecinii îl furau.

La Cluj, după revenire din deportare, a suferit multe umilințe: „...Clujul a rămas până azi – subliniez bine aceste cuvinte: până azi – orașul unde am fost cel mai umilit și insultat în viața mea.”

În 1985 primește premiul Herder, „motiv pentru care Dna Virgil Vătășianu să-mi dea un telefon, profund indignată, scandalizată și de orară insolentă” ea considera că soțul ei academician ar fi meritat acest trofeu.

Alți oameni de cultură s-au arătat deosebit de orgolioși și invidioși pentru premiul lui Adrian Marino. „Pseudosavantul Hadrian Daicoviciu a fost, în schimb de o mârlnăie incalificabilă, în modul cel mai direct posibil.”

„Poetul X.Y. (= Marin Sorescu, membru al delegației noastre, n.n.) nu-și poate stăpâni invidia și-mi declară, cu orară insolentă, că premiul i s-ar fi cuvenit lui...”

Alte calificative moralizatoare, atribuite de Adrian Marino unor celebrități literare:

„Nici azi nu știu bine de ce mi-am atras antipatia lui N. Manolescu, cu care am încercat, la început, să am bune relații, făcându-i chiar o vizită la Câmpina. Cred că autorul unei intrigi a fost D. Micu, o mare mediocritate.” Nu iubește nici pe alți critici reprezentativi: „Dar astăzi, dacă m-ar întreba cineva, cum

îmi imaginez infernul critic aş răspunde: Să mi se citească, în dreapta, o cronică de Gheorghe Grigurcu, iar în stânga, o cronică de Dan C. Mihăilescu. Sau invers.”

Marin Preda e văzut ca tiran în funcția de director de editură: „Trebuie să încep cu Marin Preda, marele pontif literar al epocii, care nu publica la Editura Cartea Românească (unde era director) nici un critic, nici o culegere de cronici, dacă două-trei texte nu erau despre cărțile sale.”

Teribilismul unor scriitori e sever amendat: „Poate cel mai reprezentativ caz al acestei categorii rămâne un anume Cezar Ivănescu, de o agresivitate și vulgaritate ieșită din comun, autor frenetic de demascări de pretinsele asasinat ale lui N. Labiș și M. Preda.” Eu care l-am cunoscut pe Cezar Ivănescu pot spune că era extrem de orgolios și chiar violent, dar nu poate fi catalogat ca un oarecare, ntrucât era un mare poet.

Despre perioada comunistă, Adrian Marino afirmă: „La nivelul cvel mai de jos, acțiunea cronicarului literar tânăr, foarte agresiv și sigur pe sine, fie prin încadrarea sa la Securitate (gen Marian Popa), fie executant servil al Consiliului Culturii (gen Alex. Ștefănescu, autor – între altele – al unei cronici comandate, total abjecte și mai ales incompetente, despre Hermeneutica lui Mircea Eliade, în cadrul campa-

niei oficiale împotriva acestei cărți).”

„Cartea mea, a cărei inițiativă îmi aparține în întregime, a fost folosită ca nadă și instrument de șantaj împotriva lui Mircea Eliade: de a veni în țară, de a sprijini...candidatura lui N. Ceaușescu la premiul Nobel.”

După 1964, survine o oarecare destindere și autorul participă la numeroase întâlniri cu scriitorii din străinătate.

Este dezamăgit și de scriitorii celebri străini, orgolioși, înfumurați: „Roland Barthes rămâne pentru mine emblema modei, snobismului și mai ales, a frivolității critice, specifice perioadei structuraliste.”

Călătoriile în străinătate l-au făcut să cunoască scriitorii din exil. Privește cu un ochi lucid și rece problemele lor. Deși trăiau drama neadaptării la literatura țării de adopție și nebăgați în seamă în țară, toți se credeau genii. „Vagi personaje care, în țară, nu reprezentau nimic, dar absolut nimic, își dădeau în străinătate aere cel puțin de mari glorii internaționale, de vedete, de deținători ai premiului Nobel etc.”

Adrian Marino se întreabă în ce calitate Monica Lovinescu și Virgil Ierunca fac ordine în cultura și literatura română. Eficacitatea lor a fost efemeră. Nu au lucrări importante de sinteză. Nici despre Eliade și Cioran, cu toate că le apreciază cărțile, nu are o părere prea bună: „Adevărul crud, brutal, ►

Constantin Racaru

În Vinerea Mare, un grup de 70 actori, printre care și Maia Morgenstern, a interpretat în Centrul Vechi la Bucureștiului „Drumul Crucii”. O scenetă care redă dramaticele momente dinaintea răstignirii lui Isus Hristos.

De lângă Banca Națională a României, de-a lungul străzii Lipscani, pâna la bulevardul Brătianu, la statuia Lupoaiței și pâna la Biserica Curtea Veche, artistul Daniel Les a purtat în spate o cruce masivă din lemn. Un parcus cu 14 opriri, presărat cu scene de mare violență, de care unii spectatori s-au și plâns, de altfel. În public, atrași mai ales de uniforme soldaților romani, au fost foarte mulți copii. „Copiii ar trebui să învețe că Paștele nu însemnă doar Iepuraș”, a explicat Daniel Les, inițiatorul proiectului. Iar oamenii mari ar trebui să-și aducă aminte că Paștele nu înseamnă doar mâncare și

Cu spatele la Dumnezeu

băutură până la venirea Salvării, aș adauga eu. Este motivul pentru care efortul celor 70 de actori mi se pare absolut remarcabil, dar, din păcate, singular. În ultimele săptămâni, spațiul public din România, atât cât rămâne liber pe lângă bălăcareala politică fără sfârșit, este acaparat de discuții despre mâncare și prețul ei. Televiziunile au dezvoltat și au transmis o adevărată obsesie pentru prețul mielului și al oului. Nu auzim decât despre ultimele pregătiri pentru drob, cozonaci, pască și friptură. Piața și supermarketul sunt cu mult mai aglomerate decât orice biserică. Gândul la festin întunecă orice încercare de reculegere și de piosenie. Paștele, ca și Crăciunul de altfel, a devenit o sărbătoare a foalelor, a îndopării, a lacomiei nemăsurate. Și acesta este un specific românesc, pentru că niciunde în Europa cel puțin, nu se

discută atât de mult despre mâncare. Și măcar dacă am ști semnificația mâncărilor specifice de Paște. Câți dintre noi știu, de exemplu, de ce ciocnim ouă, iar gestul ritual este însoțit de salutul tradițional pascal „Hristos a înviat!”? (coașa oului reprezintă mormântul lui Hristos, iar spargerea lui este Învierea). Da, Masa de Paști este tradițională, dar ca pretext pentru întâlnire, pentru apropiere mai ales în familie, nu ca moment pentru gifting. Ne îndepărtăm galopant de tradiții și de Biserică. Dar, cel puțin în privința acesteia din urmă, nu suntem singurii vinovați. Biserica însăși se îndepărtează galopant de ceea ce ar trebui să fie, adică în primul rand un reper moral pentru turmă. Povestea candelii galbene scoasă la vânzare este un exemplu de marketing reusit. Dar unul potrivit unei firme de succes. Este cam ca

ideea unei rețele de fast food de a scoate „Mac-Paște cu ou și drob”. Sau cum vedeam pizza cu sarmale în oferta unui cunoscute firme din Capitală în timpul Sărbătorilor de iarnă. Contează dacă e candela roșie, galbenă, albastră sau dacă e o simplă și o umila lumânare de un ban? Contează altceva decât lumina sfântă? Și dacă altele contează mai mult, de ce să ne mirăm că am ajuns unde am ajuns, că societatea românească este mai bulversată ca oricând, că idolii de carton au cea mai mare trecere, că violența de toate tipurile este cel mai răspândită formă de manifestare, că frica de Dumnezeu a rămas doar o vorbă într-o lume care se teme doar de golirea buzunarului și de umplerea burții?

Dar să nu ne plângem că Dumnezeu și-a întors fața de la noi. Stând cu spatele la El, oricum nu putem să i-o vedem.

Sursa: ziare.com

► oricât de explicabil ar fi, era că drama culturii române, din perioada comunistă, nu-i interesa, nu-i dureau câtuși de puțin pe cei doi compatrioți. Și poate mai onest era, de fapt, A.M. Cioran, când se dezinteresă și disprețuia, pe față, întregul popor român și cultura sa. În cazul lui Mircea Eliade, obsedantă - devenită aproape maniacală - era preocuparea exclusivă de reeditare, publicitate etc.”

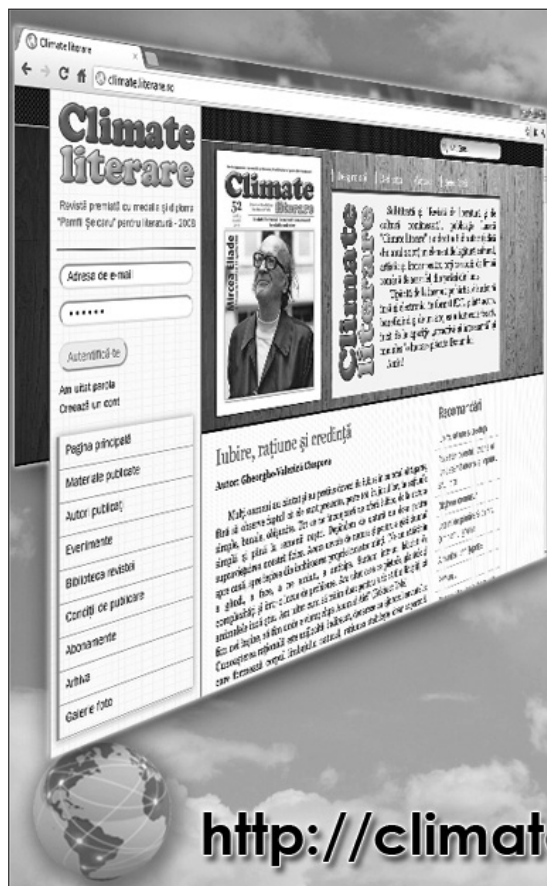
Pe Paul Goma îl consideră „Ciufut, turbulent, agresiv și simpatic, era o personă-litate incipientă frapantă.” Este singurul dizident adevărat.

Fără îndoială Adrian Marino a fost extrem de orgolios, răutăcios și nemulțumit de toate realizările confrăților. Dar eliminând, umorile, observațiile sale sunt juste. Theodor Codreanu, într-un articol minuțios și pertinent publicat în revista

ORIGINI ROMANIAS ROOTS (nr. 6-7-8) consideră că atât răutățile cât și observațiile juste ale lui Adrian Marino provin din caracterul său hiperlucid. Dincolo de limită, observația corectă, exacerbată, devine răutate.

În concluzie afirm că am extras o mulțime de citate din cartea lui Adrian Marino, VIAȚA UNUI OM SINGUR, pentru a trezi interesul cititorilor pentru a afla o altă față, mai puțin fru-

moasă asupra personalităților literaturii și culturii noastre. Cartea este în fond, o carte tristă, a unui om care nu s-a bucurat cu adevărat de nimic. A fost o mare personalitate, prin lucrările sale dicționar de idei literare, Hermeneudica lui Mircea Eliade, Hermeneutica ideii de literatură și multe altele a luptat pentru promovarea culturii noastre în lume. Dar și în acest demers a fost dezamăgit.

De acum ONLINE

Facem cunoscut cititorilor și colaboratorilor că, de curând, a fost postat pe Internet site-ul acestei reviste. Întrucât acesta se află încă în lucru vă rugăm să veniți cu impresii și sugestii privind construcția lui. Așteptăm cu încredere intervenția dumneavoastră. Vă mulțumim. Redacția

<http://climate.literare.ro>

Nicolae Iorga - Nu l-au cunoscut

Oricat de sfânt era Iisus
Si cat de lamurit prin lut
Vedeai pe cel venit de sus
Si ai săi nu l-au cunoscut.
A trebuit ca trupul sau
De mucenic sa-l bata-n cuie
Ca sa se-arate Dumnezeu
Si ca la ceruri sa se suie.

Tudor Arghezi: De paști

La toate lucarnele si balcoanele
Au scos din cer ingerii icoanele
Si-au aprins pe scari
Candele si lumanari.
Orasele de sus, in sarbatoare,
Au intins velnite si covoare,
Si ard in potire
Mireasma subtile.
Si din toate ferestrele odata,
Mii si sute de mii,
Heruvimii fac cu mana bucalata
La somnoroșii copii.

Concurs literar

Liga Scriitorilor din România-Filiala Timișoara Banat împreună cu Asociația Culturală Constantin Brâncuși-Timișoara, organizează un Concurs de poezi adresat poezilor (60+) cu tema: „Dunărea în poezii”.

Invităm colegii să participe cu 3 poezii-despre Dunăre-, însoțite de versiunea în limba engleză și o fotografie. Se va specifica numele

vârsta și localitatea. Poeziile vor fi publicate într-o carte, coordonatoare fiind profesoarele Doina Drăgan și Mariana Strungă. Cele mai bune poezii vor fi premiate.

Termenul limită de trimitere a poeziilor este 01.05.2012. Adresa de e-mail la care vor fi trimise poeziile este: dastopoetry@yahoo.com.

Doina Drăgan

Adresa redacției principale:

Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B, ap. 23, Târgoviște, România
Telefoane: 0722 702 578, 0741 732 122
E-mail: ioniancuvale@yahoo.com

Director editor: Gheorghe-Valerică Cimpoca, Redactor-șef (fondator): Mircea Cotărță

Redactor principal (fondator): Sebastian Drăgan
Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel,
Florea Turiac, Lucian Constantin

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Oradea, Ploiești;

Alte țări: Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, S.U.A., Ucraina. **Fotoreporter:** Tiberiu Rusescu.

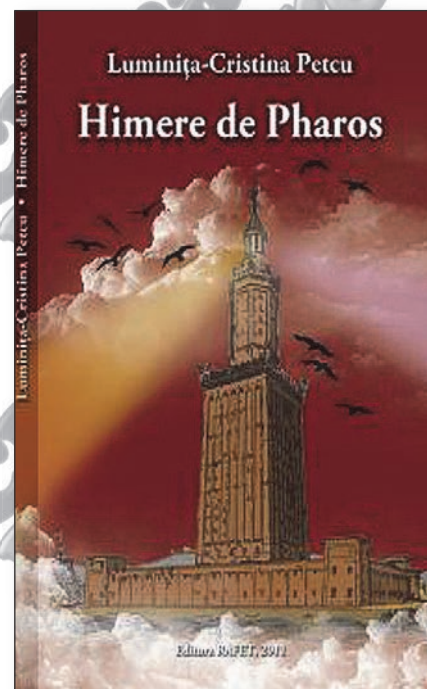
Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Mihai Ardeleanu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Melania Cuc, Mircea Drăgănescu, Eugen Evu, George Filip, Dan Gîju, Dimitrie Grama, Mirel Horodi, Djamel Mahmud, Alexandru Manafu Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vârlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Claudia Serea, Dorel Shor, Delia Stăniloiu, Victor Sterom, Al. Florin Țene, Ioan Țepelea, Baki Ymeri, Raquel Weizman.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare: Florin-Lucian Dragoș ■ 0730 863 602 ■ dragosflorinlucian@gmail.com ● Culegere text: Reta Sofronie ● Corectură: Manuela-Elena Dragoș

Revistă editată de Societatea cultural istorică „ARM” Târgoviște ■ ISSN 1843-035X

Apare sub egida Consiliului Județean Dâmbovița prin Centrul Județean de Cultură Dâmbovița și cu concursul Fundației „Renașterea Pietroșiței - Ruralia”

Cărți noi în biblioteca revistei Climate literare

